

**STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA
JOSEFA SOUSEDÍKA
VSETÍN**

Vlastní hodnocení školy

**SEBEHODNOTÍCÍ ZPRÁVA
ZA ŠKOLNÍ ROKY
2007/2008, 2008/2009, 2009/2010**

Vsetín, 3.září 2010

Obsah:**strana:**

1.	Úvod – vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy	4
2.	Charakteristika školy – základní údaje o škole	7
2.1	Název a sídlo školy	7
2.2	Právní forma	7
2.3	Identifikátory školy	7
2.4	Zřizovatel	7
2.5	Odloučená pracoviště školy	7
2.6	Součásti školy podle Rozhodnutí o zařazení do rejstříku škol	8
2.7	Ředitel školy	8
2.8	Statutární zástupce ředitele	8
2.9	Kontakt	8
2.10	Školská rada	8
2.11	Přehled oborů, kterým se ve škole vyučuje	9
3.	Hlavní oblasti hodnocení školy	10
3.1	Podmínky ke vzdělávání	10
3.1.1	Vnější podmínky ke vzdělávání	10
3.1.1.1	Demografické podmínky	10
3.1.1.2	Ekonomicko-technologické podmínky	11
3.1.1.3	Přírodní, ekologické podmínky	12
3.1.1.4	Politické a právní podmínky	13
3.1.1.5	Kulturní podmínky	14
3.1.1.6	Konkurenční prostředí školy	15
3.1.1.7	Veřejnost	16
3.1.2	Vnitřní podmínky ke vzdělávání	17
3.1.2.1	Vzdělávací program školy	17
3.1.2.2	Personální podmínky	19
3.1.2.3	Materiální, technické a hygienické podmínky	21
3.1.2.4	Kvalita pracovního prostředí školy	22
3.1.2.5	Efektivita využívání finančních zdrojů	23
3.1.2.6	Rozvoj ekonomických zdrojů (projekty, granty)	24

3.2	Průběh vzdělávání	25
3.3	Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání	28
3.4.	Výsledky vzdělávání žáků	31
3.5	Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita DVPP	35
3.6	Úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům	36
4.	Závěry sebehodnotící zprávy – návrhy opatření ke zlepšení úrovně vzdělávání	40
4.1	Návrhy opatření - vedení školy	40
4.2	Návrhy opatření – úsek teoretického a praktického vyučování	41
4.3	Návrhy opatření – žáci a rodiče	42

1. ÚVOD – vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy ve znění vyhlášky č. 225/2009 Sb.

Vlastní hodnocení Střední odborné školy Josefa Sousedíka Vsetín vychází z vyhlášky č. 15/2005 Sb., ve znění vyhlášky 225/2009 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy v souladu se školským zákonem (zákon 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání).

Vyhláška č. 15/2005 Sb. přináší k vlastnímu hodnocení školy ve čtvrté části dva paragrafy. V paragrafu 8 vyhláška charakterizuje rámcovou strukturu vlastního hodnocení školy a kritéria vlastního hodnocení školy.

Oblastmi vlastního hodnocení školy jsou vždy:

- 1) podmínky ke vzdělávání
- 2) průběh vzdělávání
- 3) podpora školy žákům a studentům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání
- 4) výsledky vzdělávání žáků a studentů
- 5) řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- 6) úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům.

Paragraf 9 informuje ve třech bodech o **pravidlech a termínech vlastního hodnocení školy:**

- 1) vlastní hodnocení školy se zpracovává průběžně za období 3 školních roků
- 2) návrh struktury vlastního hodnocení školy projedná ředitel školy s pedagogickou radou nejpozději do konce září školního roku, v němž se má vlastní hodnocení školy uskutečnit
- 3) vlastní hodnocení školy se projedná v pedagogické radě do 31. října následujícího školního roku.

Zdrojem analyzovaných informací, které jsou podkladem pro vyjádření ukazatelů kvality práce školy v rámci sebehodnotící zprávy SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín, jsou:

- vize, strategický plán rozvoje školy, strategické cíle a roční plány práce
- rámcový vzdělávací program a školní vzdělávací program
- zprávy z kontrol ČŠI, Krajskou hygienickou stanicí, Sociální a Všeobecnou zdravotní pojišťovnou, Finančním úřadem, kontrolním oddělením ekonomického odboru Zlínského kraje, BOZP, Hasičským záchranným sborem, NKÚ aj. vnějších kontrol
- výroční zprávy, dílčí hodnotící dokumenty, sebehodnotící zpráva z minulých let
- SWOT analýza
- souhrnné zprávy o DVPP
- výsledky testování žáků ve vstupních úrovněových testech, výsledky písemných srovnávacích prací žáků, výsledky v MATURITĚ NANEČISTO, v testech SCIO
- výstupy z dotazníkových šetření realizovaných u žáků školy, rodičů, absolventů školy, školních tříd a u pedagogů (hodnocení klimatu a kultury školy)
- statistické výkazy a analytické studie ČSÚ, NÚOV, ÚP, materiály Výzkumného ústavu pedagogického v Praze dle doporučení MŠMT sdělením č.j.: 19229/2006-20.

K provedení systematického shromažďování, zaznamenávání a vyhodnocování informací pro vlastní hodnocení školy dle plánu autoevaluace v dohodnutých cílových oblastech byly použity následující kvantitativní a kvalitativní metody a **nástroje**:

- analýza pedagogické a ostatní dokumentace školy - strategický plán rozvoje školy, strategické cíle, vize, roční plány práce, výroční zprávy, předchozí sebehodnocení školy, tematické plány v rámci ŠVP, hodnocení předmětových a metodických komisí a týmů, pozorování výchovně vzdělávacího procesu - výsledky klasifikace, absence žáků, hospitační činnost, výsledky výchovného poradenství a prevence SPJ, výsledky školního poradenského pracoviště, výsledky soutěží, testů, mimoškolní aktivity, hodnocení výsledků náborové činnosti, spolupráce s rodiči, výsledky dotazníků pro zjištění kultury školy a vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů, výstupy z projektů, uplatnění absolventů školy na trhu práce
- zhodnocení kontrol ČŠI, Krajskou hygienickou stanicí, Sociální a Všeobecnou zdravotní pojišťovnou, Finančním úřadem, kontrolním oddělením ekonomického odboru Zlínského kraje, BOZP, Hasičským záchranným sborem, NKÚ aj. vnějších kontrol
- porovnání materiálně technického stavu
- rozhovory s vedoucími jednotlivých úseků (vedoucí teoretického a praktického vyučování), předsedy předmětových a metodických komisí a týmů, výchovnými poradci, školním metodikem prevence SPJ, školním psychologem, ICT koordinátorem, správcem budov, vedoucí školní jídelny i s ostatními zaměstnanci školy, rozhovory s rodiči, rozhovory se žáky
- dotazníkové šetření pro žáky, třídní kolektivy, absolventy, učitele, vedení školy, rodiče.

Výchozím dokumentem pro vlastní hodnocení školy je **strategický plán rozvoje školy**, podle kterého škola pracuje. Na základě analýzy strategického plánu rozvoje školy na období 2000 – 2005 a SWOT analýzy z roku 2009 byla v strategickém plánu rozvoje školy na období 2006 – 2011 a jeho inovaci definována vize školy a provedena korekce dlouhodobých cílů. **Vize** vychází ze silných stránek školy a požadavků na moderní trendy ve vzdělávání:

Budovat školu jako vzdělávací, výchovnou a společensko-kulturní instituci v regionu s co nejširší nabídkou učebních a studijních oborů. Všechny školou vyučované obory udržet aktivní. Nabízet výchovně vzdělávací služby školy veřejnosti v rámci proměny školy v centrum celoživotního učení.

Poslání školy

Střední odborná škola Josefa Sousedíka Vsetín poskytuje střední odborné vzdělání s důrazem na skloubení znalostí, dovedností a schopností žáka tak, aby se absolvent stal aktivním a ekonomicky výkonným členem společnosti s pozitivním postojem k celoživotnímu vzdělávání. Škola se zaměřuje i na osobní růst jednotlivce a jeho zapojení do kulturního života společnosti. To vše se realizuje ve škole, která zaplňuje prostor v nabídce středních škol regionu jako vzdělávací, sociálně společenská a kulturní instituce, neboť zaujímá významné postavení druhé největší střední odborné školy v okrese co do počtu žáků a poskytovaných učebních oborů. Svou oborovou a kvalifikační strukturou reaguje na kvalitativní a kvantitativní požadavky na pracovní sílu. Jako jediná škola ve městě disponuje cca patnácti učebními obory a zahrnuje spádovou oblast přesahující hranice okresu. Absolventi školy z velké části uskutečňují své další profesní plány bezprostředně po úspěšném ukončení školy získáváním vhodných pracovních míst v regionálních podmínkách. Škola profesně připravuje absolventy ve směru odbornosti, ale i pružného a efektivního kariérového rozhodování během pracovního života. Cílem je vzdělávat a vychovávat mladé lidi, kteří jsou ochotni i po ukončení primárního vzdělávání investovat do další odborné přípravy, jsou flexibilní, mají motivaci ke změnám, zodpovědnost za sebe sama v neposlední řadě vládnou důležitými kompetencemi pro život a práci včetně sociálních dovedností. Úspěšná realizace poslání školy je podmíněna úzkou spoluprací s rodiči a partnery školy. Žák, absolvent, učitel, rodič a veřejnost jsou blízcí spolupracovníci při vytváření kladného vztahu ke škole, při budování pozitivní image školy.

Z vize a poslání školy pak vyplývají **strategické cíle**, na jejichž vytváření a realizaci participují všichni pracovníci školy. V porovnání s minulým hodnoceným obdobím došlo ke korekci některých strategických cílů v souladu se změnami, které přinášela školská legislativa:

1. postupná přeměna transmisivního typu školy v typ konstruktivní, rozvoj a upevňování partnerských vztahů mezi učiteli, žáky a veřejností,
2. podíl žáků a rodičů na demokratizaci školy, rovný přístup žáků ke vzdělání, respektování potřeb žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
3. změna kultury školy, především vzájemných vztahů a komunikace, předcházení rizikovému chování žáků,
4. uskutečňování kurikulární reformy prostřednictvím tvorby a realizace školního vzdělávacího programu vycházejícího z rámcového vzdělávacího programu pro SŠ,
5. kvalitní a efektivní odborná příprava žáků, příprava pro úspěšné zvládnutí závěrečných zkoušek a nové maturitní zkoušky, zkvalitnění výuky v oblasti odborných předmětů, cizích jazyků, informační, občanské, přírodovědné, matematické a ekologické gramotnosti pro úspěšný vstup absolventů školy na trh práce nebo k dalšímu studiu,
6. podpora profesionálního růstu pedagogických pracovníků prostřednictvím dalšího vzdělávání (DVPP) a kariérního systému pedagogických pracovníků,
7. systematické budování image školy a vztahů se zákazníky školy (public relations),
8. zajištění školy lidskými, materiálně technickými a finančními zdroji pro její fungování v dlouhodobě perspektivním prostředí na dobré úrovni.

Pro hodnocení úspěšnosti realizovaných cílů byla specifikována výkonová **kritéria** úspěchu a hodnotících indikátorů vytvořených školou samou:

- a) vliv vnějších podmínek na vzdělávání (dokument – zhodnocení image školy rodiči, vyhodnocení náborové činnosti, hodnocení žáků, učitelů, vedení školy, statistické výkazy a analytické studie ČSÚ, NÚOV, ÚP aj.)
- b) vliv vnitřních podmínek na vzdělávání (dokument – zhodnocení personální práce, hodnocení žáků, učitelů, vedení školy, inventarizace, zhodnocení projektových činností)
- c) průběh vzdělávání se zřetelem k vytváření cílových kompetencí ŠVP (dokument – ŠVP, školní dokumentace, zhodnocení ze strany žáků, učitelů, vedení školy)
- d) výsledky vzdělávání vzhledem ke stanoveným cílům vzdělávání (dokument - školní dokumentace zhodnocení ze strany žáků, učitelů, vedení školy, absolventů školy)
- e) podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vzájemné vztahy (dokument – zhodnocení činnosti výchovného poradenství, školního poradenského pracoviště se školním psychologem, zhodnocení MPP, projektu „Komunitní škola“, „EVVO“, zhodnocení činnosti školské rady, kultury školy a klimatu ze strany žáků, rodičů, učitelů, vedení školy)
- f) kvalita systémového řízení (dokument – školní dokumentace: dlouhodobý plán rozvoje školy, školní řád, ŠVP, roční plány, plán DVPP, zhodnocení hospitací, kontrolního systému, zhodnocení ze strany žáků, učitelů, vedení školy)
- g) úroveň výsledků práce školy (dokument – školní dokumentace: výroční zpráva s výsledky vzdělávání, akcí, soutěží a s výsledky prezentace školy navenek, zhodnocení ze strany žáků, učitelů, vedení školy, zhodnocení uplatnitelnosti absolventů na trhu práce).

Dlouhodobé cíle se specifikovanými ukazateli úspěchu byly rozpracovávány do ročních plánů práce, úkolů pro jednotlivce i týmy a jejich realizace byla každoročně dle stanovených a odsouhlasených kritérií vyhodnocována v evaluačních činnostech s cílem získat odpovědi na **základní otázky**:

- ▶ V čem jsme dobří?
- ▶ Jak můžeme dosáhnout lepších výsledků?
- ▶ Kdo nebo co nám v tomto může pomoci?

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY – ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

2.1 Název a sídlo školy

Střední odborná škola Josefa Sousedíka Vsetín
Benátky 1779
755 01 Vsetín

2.2 Právní forma

příspěvková organizace

2.3 Identifikátory školy

IČ: 13643878
DIČ: CZ13643878
IZO: 600018253

2.4 Zřizovatel

Zlínský kraj se sídlem ve Zlíně
Tř. T. Bati 21
760 01 Zlín

2.5 Odloučená pracoviště školy

755 01 Vsetín, Bobrky 466
755 01 Vsetín, Trávníky 1824
755 01 Vsetín, ul. 4. května 286
755 01 Vsetín, ul. 4. května

2.6 Součásti školy podle rozhodnutí o zařazení do rejstříku škol

Střední odborná škola	1000 žáků kapacita
Školní jídelna	neuvádí se
Školní jídelna – výdejna	neuvádí se

2.7 Ředitel školy

Mgr. Marek Wandrol

2.8 Statutární zástupce ředitele

Ing. Radim Kotrla

2.9 Kontakt

telefon, fax:	571 436 401, 571 436 401
web:	http://www.sosvsetin.cz
email:	info@sosvsetin.cz
pracovník pro informace:	Pavλίna Kozmíkova - sekretariát ředitele školy

2.10 Školská rada

Školská rada byla zřízena 1.1.2006
a do 31.12.2008 pracovala ve složení:

Předseda: Mgr. Josef Slovák
Místopředseda: Ing. Tomáš Sousedík
Členové: Ing. Markéta Čížová
Ing. Jaromír Třetina
Milan Řezníček
Marcela Kopecká

Členové školské rady se scházejí na svých zasedáních dvakrát ročně.

Školská rada pracuje od 1.1.2009
ve tomto složení:

Předseda: Mgr. Josef Slovák
Místopředseda: Ing. Markéta Čížová
Členové: Ing. Tomáš Sousedík
Ing. Oldřich Kretek
Milan Řezníček
Edita Cermanová

2.11 Přehled oborů, kterým se ve škole vyučuje, počty žáků

Vyučované obory (názvy podle Rozhodnutí o zařazení do rejstříku škol)	Počet žáků ve sledovaném období		
	školní rok 2007/2008	školní rok 2008/2009	školní rok 2009/2010
Obráběč kovů	31	43	29
Automechanik	156	126	78
Mechanik opravář motorových vozidel	-	-	46
Elektrikář – silnoproud	7	14	22
Truhlář	50	49	39
Instalatér	44	49	54
Tesař	23	34	40
Zedník	8	20	36
Opravář zemědělských strojů	61	57	48
Cukrář - výroba	62	71	40
Cukrář	-	-	25
Kuchař	52	35	15
Číšník, servírka	38	36	10
Kuchař – číšník	17	30	57
Opravařské práce	6	-	-
Mechanik seřizovač	68	74	90
Autotronik	24	46	69
Číšník, servírka	51	55	34
Kuchař	47	41	29
Gastronomie	-	-	23
Provozní technika	52	42	48
Podnikání	-	32	60
Celkový počet žáků k 30.9.2007, 2008 a 2009	797	854	892

Vzdělávací program školy je tvořen podle struktury oborů vzdělání poskytujících vzdělání jak s výučním listem, tak i s maturitní zkouškou, které se ve škole vyučují a vychází u dobíhajících oborů ze státních učebních dokumentů, jimiž jsou učební plány pro jednotlivé obory a u nových oborů z rámcových vzdělávacích programů pro jednotlivé obory vzdělávání. Oborová struktura školy je velmi pestrá. Tvoří ji obory z několika skupin oborů vzdělávání, o které je ze strany uchazečů zájem, a které se vzájemně doplňují. Například gastronomické a potravinářské obory zajišťují škole díky svým úspěchům na odborných soutěžích perfektní prezentaci školy na veřejnosti, stavební obory se podílejí na údržbě a opravách budov školy a strojírenské obory pak díky realizaci zakázek přispívají k dobrému hospodářskému výsledku školy.

Samotná vzdělávací nabídka v SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín zahrnuje v současné době dva obory vzdělání poskytující vzdělání s maturitní zkouškou v nástavbovém studiu, čtyři obory vzdělání poskytující vzdělání s maturitní zkouškou a dvanáct oborů vzdělání poskytujících vzdělání s výučním listem, které jsou aktivní téměř ve všech ročnících studia. Oborovou nabídku školy lze charakterizovat jako velmi širokou a vzhledem k naplněnosti jednotlivých oborů i korespondující s potřebami regionu. Hlavním cílem v oblasti školního vzdělávacího programu je udržet všechny školou vyučované obory aktivní.

3. HLAVNÍ OBLASTI HODNOCENÍ ŠKOLY

3.1 Podmínky ke vzdělávání

Vzdělávání ve škole a často i samotná existence školy je ovlivňována řadou vnějších a vnitřních podmínek. Cestu k jejich poznání, ovlivnění či adaptaci na ně může usnadnit analýza SWOT. Pomocí této analýzy byly definovány ve sledovaném hodnoceném období jednotlivé vlivy a zaznamenáno jejich podpůrné nebo negativní působení na výchovně vzdělávací činnost školy. Sledovanými faktory, které ovlivňují celkovou kulturu školy, jsou přírodní, sociální, personální, politické, ekonomické, materiálně-technické, organizační a další vlivy. Analýza umožnila formulovat **slabé a silné stránky školy** (na základě analýzy vnitřních podmínek školy) a **příležitosti a hrozby** (zejména na základě analýzy vnějších podmínek školy), přičemž příležitosti jsou síly, které mohou vést ke konkurenčním výhodám, silné materiální a ekonomické pozici, dobré pověsti školy, a hrozby jsou síly s možným negativním dopadem pro školu. SWOT analýza se v SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín provádí pravidelně, a to již od roku 2000.

3.1.1 Vnější podmínky ke vzdělávání

Ještě před zahájením vlastního hodnocení školy byl definován rozsah analýzy vnějšího prostředí zejména v souvislosti se spádovou oblastí školy. Pozornost byla věnována jen těm faktorům, které mají nebo mohou mít přímý dopad na školu daného typu a oborů vzdělávání.

Byly rozlišovány vlivy, které školu ovlivňují přímo, škola se nimi musí potýkat a reagovat na ně a vlivy, které školu ovlivňují zprostředkovaně, nepřímo nebo dokonce jdou mimo školu. Bylo zároveň třeba rozlišovat vlivy, které působí krátkodobě, od vlivů ovlivňujících školu dlouhodobě. V neposlední řadě bylo nutné zabývat se trendy, očekávanými vlivy nebo faktory, u kterých je zřejmé doznívání vlivu.

3.1.1.1 Demografické podmínky

Z údajů populační prognózy do roku 2020 vyplývá, že dlouhodobě nepříznivý demografický vývoj bude mít nejvýraznější dopad na střední školství. V letech 2009 – 2011 dojde dle projekce Českého statistického úřadu ke snížení počtu 15letých osob o celou čtvrtinu. Z našich analýz odhadujeme snížení počtu žáků SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín do roku 2012 na 70 % v porovnání s výchozí hodnotou roku 2005. V dalších letech 2013 - 2020 dojde ke stabilizaci počtu žáků.

Dalším, pro školu důležitým údajem, který sledujeme, je vývoj a prognóza narozených dětí. Předpokládá se stagnace a postupné snižování hodnot ročně narozených dětí i po roce 2020. ČSÚ predikuje po roce 2020 úbytek obyvatel přirozenou cestou, i když se zvýší počet obyvatel nad 35 let, a to zejména v postproduktivním věku nad 65 let (viz analýza demografických podmínek).

Uvedené skutečnosti mohou být příležitostí i hrozbou pro školu. Řada středních škol zanikne v procesu slučování, zesílí konkurenční boj o žáky, může docházet ke změnám v oborové struktuře. Problematika stárnoucí populace se projeví v růstu nákladů na zdravotní a sociální zabezpečení starších lidí. V důsledku toho dojde k omezení státních výdajů nejen na školství, ale i jiné služby. Může dojít např. k útlumu či zdražení dopravní obslužnosti. Na druhé straně bude mít škola větší možnosti v nabízení služeb v rámci celoživotního vzdělávání včetně nabízení vzdělávacích aktivit seniorům.

Dopravní obslužnost je vzhledem ke spádovým oblastem školy důležitý faktor, který škola pravidelně vyhodnocuje. Na základě analýzy dopravní obslužnosti škola zaměřuje své působení na příslušné mikroregiony v náborové oblasti a v oblasti zajišťování smluvních pracovišť pro potřebu pokrytí různých oborových specializací v rámci odborného výcviku. Analýza umožňuje nastavení rozvrhu hodin

z hlediska zahájení a ukončení vyučovacích dnů, a to jak v teoretickém vyučování, tak i v odborném výcviku (viz analýza dopravní obslužnosti).

Celkové zhodnocení působících demografických vlivů na školu si vyžádá určitá opatření, která však nepřinesou podstatné změny. Vedení školy na základě dlouhodobého sledování populačního vývoje již v minulých letech reagovalo na úbytek žáků 9. tříd sloučením s dalšími dvěma subjekty. Tím došlo k navýšení celkového počtu žáků na nadprůměrnou úroveň, takže ani další předpokládaný pokles počtu žáků by ji neměl ohrozit. Přesto SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín bude ve svých koncepčních záměrech zohledňovat nepříznivý demografický vývoj, který zřejmě vyvolá nezbytnost optimalizačních změn v síti středních škol ze strany zřizovatele. Škola bude muset reagovat na optimalizaci výkonu v souvislosti s poklesem porodnosti, se zvyšováním věku rodičů novorozenců a se zvyšováním věku obyvatel, a to:

- personální a ekonomickou politikou
- přípravou na další slučování škol
- přípravou na další spojování oborů do víceoborových tříd
- sledováním a řešením příležitostí a hrozeb konkurence ve vztahu ke škole
- vyhodnocováním dopravní obslužnosti aj.

3.1.1.2 Ekonomicko-technologické podmínky

Ekonomické a technologické faktory, které nejvíce ovlivňují soudobou školu jsou mnohočetné, vzájemně provázané, vzdělávacími institucemi ovlivnitelné pouze částečně a přesahují ve svém výčtu často hranice regionu:

- nízké veřejné výdaje na školství
- nedostatek finančních prostředků na provoz a na další investice včetně nákupu nové techniky, technologie pro školu
- nízké finanční ocenění učitelů (zvýšení platových tarifů bylo kompenzováno snížením osobního ohodnocení)
- učitelé vyhledávají lépe placená místa – klesající prestiž učitelského zaměstnání
- zvyšující se ceny energií, telekomunikací, pojistného, pomůcek, učebnic
- růst ekonomiky do roku 2008 a následná stagnace a pokles hospodářského růstu od roku 2009
- globální hospodářská krize, útlum některých odvětví průmyslu, zvyšování nezaměstnanosti
- pokračující optimalizace středního školství – slučování škol, omezování oborů, snaha o maximální naplněnost tříd
- útlum sponzorských aktivit
- udržení a další rozvoj vedlejší hospodářské činnosti školy
- rozvoj doplňkové činnosti
- možnost získávání finančních grantů.

Škola sleduje a hodnotí ekonomické a technologické aspekty a reaguje na ně v rámci svých možností. I když se stejně jako ostatní střední školy potýká s nízkým finančním rozpočtem, který neumožňuje patřičný materiálně technický rozvoj, snaží se dlouhodobě udržet a rozvíjet mimorozpočtové finanční zdroje. V hodnoceném období se podařilo úspěšně řešit mzdovou problematiku a naplňovat koncepční záměr v oblasti čerpání finančních prostředků na modernizaci výuky prostřednictvím grantů EU. Vedení školy si je vědomo, že nedostatek peněz omezuje kvalitu výuky a zaostávání v technologii vede ke ztrátě prestiže školy v očích veřejnosti, rodičů a žáků.

Důsledky budoucích ekonomických změn na vývoj středních škol, na vzdělanostní a oborovou strukturu žáků lze jen těžko odhadovat. Osud škol bude záviset hlavně na rozhodování žáků při volbě střední školy a oborového zaměření, tedy na jejich názorech, rodinném zázemí, sociálních vlivech, ale i na poptávce po pracovní síle ze strany zaměstnavatelů. Z výzkumných a analytických prací NÚOV vyplývá, že dostatek pracovních míst v regionu zvažuje více než 80% absolventů SOŠ před volbou střední školy. Uvedený výzkum koresponduje s výsledky přijímacích řízení (viz analýza přijímacího

řízení) ve sledovaném období – s rozvojem či útlumem odvětví v regionu, pro která jsou žáci vzděláváni, roste nebo klesá počet zájemců o dané obory. Oproti minulému hodnocenému období let 2005 - 2007 došlo například k částečnému odlivu zájmu o některé gastronomické obory, o zemědělský obor, přetrvával zájem o obory strojírenské a zvýšil se zájem o obory jako je instalatér, truhlář, tesař. Byl dostatečně naplňován obor cukrář, automechanik, autotronik a nový obor podnikání. Významnou roli k podnícení zájmu uchazečů o některé obory sehrál program krajských stipendií. V systému „Podpory řemesel v odborném školství“ byly stipendiem podpořeny obory Obráběč kovů, Tesař, Zedník a Instalatér. V následujících letech je nutno počítat s odlivem zájemců zejména o strojírenství, neboť v této oblasti je vlivem ekonomické krize v našem regionu ještě méně pracovních příležitostí než bylo doposud.

Okres Vsetín patří k regionům s vyšší nezaměstnaností, než je republikový průměr, neboť zemědělský sektor je utlumen, průmysl má nedostatečnou strukturu, úroveň dopravní dosažitelnosti je nízká. To vede k odlivu kvalifikovaných pracovních sil zejména vysokoškolsky vzdělaných, neboť perspektiva kariérového růstu pracovníků je malá stejně jako finanční ohodnocení práce – mzda v okrese Vsetín je 14% pod republikovým průměrem. Přes tato negativa byli absolventi naší školy v hodnoceném období dobře uplatnitelní na trhu práce. Například ze 40 absolventů evidovaných úřadem práce ke konci září 2008 zůstali v dlouhodobé nezaměstnanosti do května 2009 pouze tři z nich. Obdobné závěry jsme zjistili z analýzy dotazníkového šetření u absolventů školy – z 56 respondentů uváděl pouze jeden z nich, že je v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání (viz analýza uplatnění absolventů na trhu práce a Vyhodnocení dotazníkového šetření u absolventů školy). Pro absolventy s ukončeným vzděláním ve školním roce 2008/2009 nebyla situace na trhu práce tak příznivá jako v předešlých letech. Firmy při více než 10,5% nezaměstnanosti neměly velký zájem o mladé lidi bez praxe (viz zhodnocení trhu práce).

Vysoká nezaměstnanost v regionu nemusí být pro školu jen obavou z klesajícího počtu žáků v oborech, které se z krátkodobého pohledu jeví málo perspektivní (např. automobilové firmy už dnes ví, že jim za dva, tři roky budou chybět desetitisíce absolventů), ale může být i příležitostí:

- pro naplňování jiných oborů z širokého spektra vzdělávací nabídky školy
- v konkurenčním prostředí škol bude mít škola výhodu dobré dopravní dostupnosti a tedy i nižší finanční náročnosti pro žáky okolních obcí
- škola nebude mít na žáky velké požadavky v oblasti finanční nákladnosti studia
- škola může nabízet výchovně vzdělávací služby veřejnosti v rámci proměny školy v centrum celoživotního učení.

3.1.1.3 Přírodní, ekologické podmínky

Škola se nachází ve vsetínském regionu, v klidné části Vsetína s bohatou zelení a vynikající dopravní dostupností. Tuto skutečnost žáci školy významně hodnotí (viz volné výpovědi z hodnocení žáků).

Město Vsetín leží na úpatí Západních Beskyd a Javorníků (Hostýnských vrchů, Vsetínských vrchů a Vizovické vrchoviny). Rozprostírá se po obou březích Vsetínské Bečvy, která je přirozenou osou horské krajiny a dělí město na dvě části, na rozloze 6 900 hektarů. Krajina okrese se na většině povrchu vyznačuje kopcovitým terénem s hluboce zaříznutými údolími. Lesy zaujímají 54% rozlohy a z hlediska lesnatosti tak okres zaujímá 3. místo v České republice. Přírodní podmínky jsou velmi různorodé a podmiňují pestrou mozaiku přírodních stanovišť. Z hlediska přírody patří okres Vsetín k nejmalebnějším a nejzachovalejším územím v České republice.

Ekologická problematika regionu (stav ovzduší, vody, půdy, hornin, odpadové hospodářství včetně rekultivace skládek) je řešena Zlínským krajem a městem Vsetínem. Byl schválen Program realizace snižování znečišťování ovzduší, na jehož základě byly realizovány změny u stávajících zdrojů spolu s rušením již technologicky zastaralých zdrojů. Z hlediska emisí je závažná problematika emisí z motorové dopravy, která je vedena přímo středy obydlých zón. Nepříznivá emisní bilance souvisí s nedostatečnou kapacitou stávajících silnic v kraji. Ke zlepšení situace přispěje výstavba sítě dálnic a rychlostních komunikací. Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje se zabývá problematikou

komunálních odpadů a jejich využitím. Lze konstatovat, že celkové množství odstraňovaných odpadů se meziročně snižuje, což je převážně způsobeno zaváděním nízkoodpadových technologií, důsledným tříděním již při vzniku odpadu zejména u občanů a využíváním odpadu jako suroviny.

Škola se podílí na uchování dobrého životního prostředí svými výchovnými, vzdělávacími a projektovými aktivitami:

- škola se zaměřuje na co nejmenší ekologickou zátěž prostředí využíváním všech dostupných ekologických technologií a materiálů
- žáci jsou seznamováni při výuce v daném učebním oboru s možnostmi využívání ekologických technologií a materiálů
- ve škole se žáci aktivně podílejí na činnostech programu EVVO a ve svém hodnocení výsledky projektu oceňují (viz hodnocení žáků).

Celkový vliv přírodních a ekologických podmínek na činnost školy lze považovat za nepřímý. Pozitivně lze hodnotit zejména skutečnost, že vysoká kvalita života díky dobrému životnímu prostředí zakládá naději menšího odlivu obyvatel za perspektivnějšími pracovními příležitostmi (viz stav životního prostředí v okrese Vsetín).

3.1.1.4 Politické a právní podmínky

Škola naplňovala při své výchovné a vzdělávací činnosti příslušné platné zákony pro oblast školství. Stav legislativy dotýkající se školy se příliš nelišil od předchozího hodnoceného období. Byl charakterizován snahou MŠMT, ale i jiných ministerstev připravit a dosáhnout schválení co největšího počtu právních norem. Na schválení některých se čeká dodnes (např. „velká“ novela školského zákona č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, která obsahuje více než 50 změn) a výsledkem je, že učitelé a ředitelé škol neví, s čím mohou počítat. Jiné právní normy sice již vešly v platnost, ale vyvolávají silné pochybnosti o své kvalitě a další životnosti. Jako příklad lze uvést prosazení novely školského zákona ve školním roce 2008-2009 týkající se změny počtu přihlášek na střední školy. Novela v situaci, kdy kapacita středních škol dlouhodobě převyšuje počet uchazečů a kdy distribuce uchazečů na střední školy probíhala zcela bez problémů, postrádá svůj smysl – osvobodit volbu dalšího vzdělávání. Nový systém přijímacího řízení přinesl pouze těžkosti pro všechny jeho aktéry, i když konečný výsledek svědčící o dobré práci školy můžeme vyhodnotit kladně. Kapitola sama o sobě je 10 let připravovaná, experimentálně různými modely za desítky milionů korun ověřovaná a opakovaně odkládaná nová maturitní zkouška. Zda její přínos pro žáky vyváží všechny investované náklady, to bude předmětem až další sebehodnotící zprávy, ale už dnes je jasné, že nová maturitní zkouška nepříznivě zasáhne do legislativních změn směřujících k prohlubující se autonomii škol, které jsme v minulé sebehodnotící zprávě sledovali pozitivně. Centrálně řízená maturitní zkouška nutně ovlivní koncepci školních vzdělávacích programů. Příkladem omezení pravomoci škol je i novela zákona 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění zákona 477/2008 Sb. hospodaření s majetkem s účinností od 1.4.2009. Příspěvková organizace již nenabývá majetek pro sebe, ale pro svého zřizovatele a majetek k výkonu hlavní či doplňkové činnosti může sice nabývat bezúplatným převodem od zřizovatele nebo darem, ale ten vždy jen s předchozím písemným souhlasem zřizovatele. Dalším kontroverzním počinem legislativců především pro rozpočtové zdroje škol a školských zařízení bylo schválení návrhu MPSV na zvýšení platových tarifů zaměstnanců ve veřejných službách a správě o 3,5% bez dalších nároků na výdaje státního rozpočtu. Bylo pochopitelné, že z pohledu vedení školy bylo řízení vzdělávací instituce v takovémto legislativním rámci velmi složité a že mnozí ředitelé považují školskou legislativu za vůbec největší brzdu vývoje ve školství.

Dobrou zprávou pro střední odborné školství bylo, že Akční plán podpory odborného vzdělávání zpracovaný ministerstvem školství byl doveden do úspěšného finále bez ohledu na hospodářskou krizi a na to, že se vyměnili ministři. Byla přijata řada opatření. Novelou školského zákona byly odstraněny bariéry pro zkrácené studium v učebních oborech, bylo vyřešeno nástavbové studium i na školách,

kteře paralelně nenabízejí stejně zaměřený maturitní obor a platnou změnou je možnost uhradit mzdové náklady instruktora, zaměstnance podniku, který vede odbornou výuku.

V hodnoceném období škola v souladu s legislativním rámcem postupně vytvářela školní vzdělávací programy a pozornost věnovala modernizaci učiva, která se však neobejde bez finančních prostředků. Můžeme kladně hodnotit, že se škole podařilo získat peníze na modernizaci výuky v rámci evropských projektů. Dalším pozitivem školy a jejího ředitele, který je členem pracovní skupiny pro odborné vzdělávání a trh práce Zlínského kraje, je aktivní podíl na realizaci programu krajských stipendií – Podpora řemesel v odborném školství. Stipendia podporovaných oborů zavedl Zlínský kraj ve školním roce 2007/2008, pokračoval v nich i v dalších letech 2008/2009 a 2009/2010. Výsledkem byl nárůst počtu žáků školy ve stipendijních oborech. Zlínský kraj jako zřizovatel má zájem na rozvoji školství a vztahy školy s ním jsou na velmi dobré úrovni stejně jako vztahy s ostatními sociálními partnery v regionu. SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín spolupracuje se zaměstnavateli (škola ročně získávala pro své žáky stipendia od zaměstnavatelů v částce asi 200 000 Kč), s Úřadem práce Vsetín při přípravě absolventů pro vstup na trh práce, participuje na akcích Městské policie, Městského úřadu Vsetín aj. Politickou situaci v regionu lze z hlediska SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín hodnotit jako příznivou.

Předpokládané budoucí změny v politické a právní oblasti se nejeví optimisticky, ale přesto musí být škola připravená na ně reagovat. Vláda sice považuje školství za jednu z klíčových oblastí pro růst konkurenceschopnosti a slibuje, že bude usilovat, aby plánované redukce státních rozpočtových výdajů tuto oblast nepostihly, avšak ministři financí jedním dechem mluví o nezbytnosti šetření, snižování školského rozpočtu a zmrazování platů. Výsledkem je opětovné posílení atmosféry nejistoty. Škola se v oblasti politické a právní musí zaměřit zejména na:

- flexibilní reagování na přípravu nových maturitních zkoušek, následné zajištění jejich provázanost se ŠVP
- řešení nízkého finančního rozpočtu na provoz a materiální rozvoj školy získáváním mimorozpočtových zdrojů zejména prostřednictvím evropských projektů
- zvyšování zájmu žáků končících základní školu o řemeslné obory propagací programu – „Podpora řemesel v odborném školství“ Zlínským krajem. Pokračování v úsilí školy získávat pro žáky stipendia v rámci spolupráce školy s regionálními zaměstnavateli
- předcházení ztráty pracovní motivace učitelů vlivem zmrazování platů.

3.1.1.5 Kulturní podmínky

Kulturní podmínky ovlivňující školu jako vzdělávací, výchovnou a společensko-kulturní instituci v regionu souvisí s hodnotami a postoji veřejnosti ke školství a ke vzdělávání vůbec. Vývoj vztahu obyvatelstva ke vzdělávání v regionu dokumentují statistická data ČSÚ. Dokládají vzestupný trend vzdělanosti obyvatelstva v krajském i okresním měřítku, který byl zahájen před rokem 2000 a trvá doposud, i když úroveň vzdělanosti obyvatel kraje a okresu nedosahovala ve sledovaném období celorepublikového průměru. Největší změny byly v kategorii základní vzdělání (úbytek) a vysokoškolské vzdělání (nárůst), ačkoli se v posledních letech jejich dynamika zpomalila. Okres Vsetín patří mezi ty okresy Zlínského kraje, ve kterém je možno zaznamenat mírně nadprůměrné podíly osob pouze se základním vzděláním a podprůměrné podíly u úplného středoškolského, vyššího odborného a vysokoškolského vzdělání oproti celorepublikovým průměrům. Údaje o vzdělanostní struktuře ukazují na větší podíl nižších stupňů vzdělání v malých obcích. Podstatný vliv na to má i věková skladba obyvatelstva s převahou starších osob a tradičně nepříznivé ekonomické podmínky této oblasti (viz analýza vzdělanostní struktury). Nejedná se tedy o nechuť obyvatel se vzdělávat, ale o nedostatečnou nabídku pracovních příležitostí spojenou s odlivem kvalifikovaných pracovních sil. Úroveň vzdělanosti v regionu sice nedosahovala republikového průměru, ale její nižší úroveň byla paradoxně příležitostí pro školu. Jak dokazují zkušenosti z náborové činnosti, ale i výzkumné šetření NÚOV, mají rodiče se základním vzděláním nebo s výučním listem snahu volit pro své děti ne gymnazijní či jiné maturitní vzdělání, ale spíše učební obory. Rozhodování žáků a rodičů ve prospěch volby učebního oboru v naší škole je ulehčeno tím, že od školního roku 2008/2009

se rozšířila o další nástavbové studium možnost bezprostředně po vyučení získat na stejné škole maturitní vzdělání. Škola rozšiřovala vzdělávací služby o nabídku rekvalifikačních aktivit pro nezaměstnané evidované Úřadem práce ve Vsetíně v rámci celoživotního vzdělávání, o mimoškolní sportovní a kulturní aktivity pro žáky, vybudovala školní poradenské pracoviště s cílem podpory zdravého životního stylu a prevence rizikového chování žáků a svými doplňkovými činnostmi uspokojovala potřeby zákazníků. Podílela se např. na stravovacích službách pro starší spoluobčany i širokou veřejnost, na realizaci voleb poskytováním svých prostor, na organizaci prodejních výstav výrobků žáků atd. Dobré jméno se snažila škola šířit využitím regionálních masmédií propagací školního vzdělávacího programu, projektových činností a prezentací úspěchů svých žáků v soutěžích. Z provedeného šetření u rodičovské veřejnosti a žáků školy je zřejmé, že škola má v regionu dobré jméno - 84% rodičů si myslí, že pověst školy je výborná nebo velmi dobrá a za dobrou ji považuje 12% rodičů. I když žáci hodnotili přísněji, přesto považuje více než polovina z nich pověst školy za výbornou nebo velmi dobrou a jedna třetina žáků ji shledává dobrou (viz výsledky dotazníkového šetření u rodičů a žáků).

Projektované změny v životním stylu obyvatel do roku 2050 hovoří o zaměřenosti hodnot lidí na vzdělávání, péči o druhé, zábavu, informace, vývoj, propagaci, prodej výrobků a služeb. Jednou z nejdůležitějších hodnot pro člověka zůstane práce. Do budoucna se očekává ještě větší poptávka po vzdělané pracovní síle, a to v učitelských oborech, zdravotnictví a lékařské péči, ve stavebnictví. Značná potřeba pracovníků bude i v technických oborech, v přírodních vědách a zemědělství. Změny v oblasti pracovního života bude stále obtížnější předvídat. Pro školu to znamená vybavovat své žáky nejen odbornými kompetencemi, ale více než doposud i sociálními dovednostmi, připravovat je na nutnost flexibilního chování na trhu práce, podporovat jejich motivaci ke změnám, rekvalifikacím a dalším investicím do vzdělání. S dosavadní vzdělávací přípravou svých absolventů pro život a práci, jak vyplývá z výsledků realizovaného hodnotícího šetření u absolventů školy (viz výsledky hodnocení absolventů - vnější evaluace), může být škola spokojená. Většina absolventů si nepotřebovala doplňovat po ukončení školy žádné odborné kompetence s výjimkou několika případů nedostatečné přípravy jazykové a počítačové.

3.1.1.6 Konkurenční prostředí školy

Konkurence byla stejně jako v předchozím hodnoceném období bedlivě sledována, zejména byly vyhodnocovány její silné a slabé stránky ve vztahu k silným a slabým stránkám školy i k příležitostem a hrozbám vznikajícím ve vnějším prostředí.

Analýza a hodnocení vlivu konkurenčního prostředí na SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín zahrnuje několik aspektů. Především je to struktura středního školství ve Zlínském kraji, v okrese Vsetín a ve Vsetíně samotném. Zlínský kraj přímo zřizoval cca 80 středních škol. Významné postavení v kraji vždy mělo a má profesní vzdělávání. Problematikou škol a školských zařízení, jejich průběžných úprav a změn se zabývá Odbor školství Krajského úřadu Zlínského kraje. V letech 2005 - 2006 byla dokončována transformace předškolních zařízení, škol a školských zařízení. Jejich efektivita byla v dalších letech sledována nejen z hlediska institucionální optimalizace, ale současně i z pohledu oborové inovace, zahrnující především změnu struktury oborů středního vzdělávání s výučním listem, středního vzdělávání s maturitní zkouškou a vyššího odborného vzdělávání, která odpovídá potřebám trhu práce. Ve sledovaném období došlo k některým změnám v institucionální struktuře. Ve vztahu k naší škole jsme v předchozím hodnotícím období uváděli jako příležitost sloučení dvou konkurenčních škol v okrese Vsetín s naší školou. V tomto hodnotícím období můžeme považovat dlouhodobý proces obnovy rovnováhy a stabilizace podmínek nového subjektu, který byl zpočátku ambivalentní ve smyslu pozitivních a negativních podmínek pro školu, za zdárně ukončený. Jeho výsledkem je poměrně stabilní, vysoký počet žáků a pestrá nabídka učebních oborů.

Pro oborovou strukturu středních škol měl význam systém podpory řemesel v odborném školství stipendii. Stipendia, kterými Zlínský kraj podpořil obory jako je např. obráběč kovů, tesař, zedník, instalatér, významně zvýšily počty žáků vstupujících na naši školu, takže jsme nepocítili jako ztrátu

dobíhající obor opravářské práce. Oborová struktura školy byla navíc posílena získáním nového oboru nástavbového studia podnikání. SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín velmi pečlivě sleduje zařazování nových oborů do oborových struktur ostatních středních škol a následně vyhodnocuje, zda tyto změny mohou mít vliv na případný úbytek žáků. Zařazování nových oborů do oborové struktury školy je proces zdoluhavý a nepružný. Vede často k tomu, že než ukončí absolventi nového oboru vzdělání, zaměstnavatelé změní svou firemní strategii a o absolventy přestane být na trhu práce zájem.

Dalšími oblastmi, které jsou v rámci faktoru konkurenčního prostředí školy pozorně vyhodnocovány, jsou spádové oblasti školy a vzájemné vztahy mezi školami. Přestože ve spádové oblasti školy je dostatek obcí, SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín pociťuje vliv konkurenčního prostředí, a to především u stavebních, strojírenských oborů a oborů služeb. Počet uchazečů o studium těchto oborů se celorepublikově každoročně snižuje, a přitom jenom v okrese Vsetín existuje několik škol, které těmto oborům vyučují. Navíc jde o školy, jejichž spádové oblasti se protínají. Vztahy mezi SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín a těmito školami jsou pak samozřejmě napjaté, na rozdíl od vztahů vzájemné spolupráce s podobnými školami v jiných okresech Zlínského kraje, se kterými nemá SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín společnou spádovou oblast.

Důležitými informacemi v konkurenčním prostředí je poznání, jaký je zájem o jednotlivé obory a školu samotnou. Škola každoročně vyhodnocuje tuto skutečnost v rámci analýzy přijímacího řízení nebo i prostřednictvím dotazníků, které zadává žákům 1. ročníku studia. Výsledky šetření jsou potěšující, především pak v oblasti zájmu o školu, který má v porovnání s minulým hodnoceným obdobím celkově mírně vzestupný trend (viz výsledky analýzy PR a dotazníkového šetření u žáků 1. ročníků), přičemž zájem o jednotlivé obory se rok od roku různí zejména v závislosti na možnostech aktuálního uplatnění daného, školou vyučovaného oboru na trhu práce. Sledovaná úspěšnost uplatnění absolventů na trhu práce prostřednictvím regionálních statistik, údajů z ÚP Vsetín a komunikace s absolventy školy je jedna z důležitých informací, která je využívána při náborových akcích v následujícím školním roce (viz statistika uplatnitelnosti absolventů, statistika z ÚP a uplatnitelnost absolventů z dotazníkového šetření). V nadcházejícím období musí škola počítat s tím, že jejími konkurenty nebudou jen ostatní SOŠ s obdobnou oborovou strukturou v okrese Vsetín, ale i všechny střední školy nabízející maturitní vzdělání. Aspirantům na vyučení s průměrným až podprůměrným prospěchem budou otevírány brány dříve vyhlášených gymnázií či průmyslovek. Pesimistický odhad učňovského školství hovoří o existenční krizi, která je umocněna nejen ekonomickou krizí v České republice, ale i krizí globální a demografickou. Cestu ke získání žáků do učebních oborů pravděpodobně neusnadní několik legislativních opatření, které obsahuje akční plán ministerstva školství na podporu odborného školství. Rodiče a děti budou spíše slyšet na hotové peníze prospěchových a sociálních stipendií a na perspektivu jistého místa po vyučení.

Škola bude muset více prezentovat veřejnosti silné stránky, aby se stala pro rodiče a žáky přitažlivou. Bude vyvíjena snaha uchovat si dobrou kvalitu náborových činností, dále kvalitativně rozvíjet cílové kompetence žáků, zachovat prostupnost učebních a maturitních oborů, motivovat žáky učebních oborů k dobrým studijním výsledkům jako možnosti dalšího vzdělávání, připravovat se na další optimalizační změny.

3.1.1.7 Veřejnost

Škola si byla a je vědoma, že pro vzdělávací instituci je životně důležité sledování toho, jak se na ni veřejnost dívá, jaké má o ní představy a jaké očekávání spojuje s realizací jejího vzdělávacího programu a dalšími službami, které nabízí. Prestiž školy je jeden z rozhodujících faktorů pro rozhodování zájemců o studium. Dostatečný počet zájemců je předpokladem pro získávání důležitých finančních zdrojů pro instituci. Ve světle této skutečnosti SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín vyhodnocuje vzájemnou spolupráci s veřejností na ose neinformovanost – informovanost veřejnosti. Vedení školy klade na dobré jméno velký důraz. Z výsledků šetření u rodičů, žáků a absolventů školy je patrné, že se daří vytvářet pozitivní obraz o škole na veřejnosti. Příznivé veřejné mínění je upevňováno mj. častým poskytováním informací o životě školy v masmédiích, nejširší veřejnosti jsou

k dispozici webové stránky školy, kde jsou zveřejněny důležitější informace z jejího života. Vztahy s oblastními novinami i regionální televizí jsou na velmi dobré úrovni. Od školního roku 2008/2009 škola ještě zvýšila publicitu zásluhou svých projektových činností.

Při hodnotícím procesu je nezbytné členění veřejnosti z hlediska intenzity vzájemné spolupráce. Potenciálně nejvýznamnějšími skupinami jsou představitelé komunální politiky, státní instituce v regionu, zaměstnavatelé včetně sponzorských firem, školy nižšího stupně, jejich vedoucí pracovníci, učitelé a výchovní poradci a především budoucí žáci a jejich rodiče. Škola ve svých náborových aktivitách vynakládá velké úsilí získat žáky a podporu jejich rodičů z řad veřejnosti a začlenit je do skupiny „zákazníků“. Pro jejich informovanost mají kromě masmédií, školní webové stránky, brožurek a letáčků nezastupitelnou roli osobní návštěvy výchovných poradců a pedagogů v základních školách, dny otevřených dveří a také individuální poradenský servis zprostředkovaný výchovnými poradci pro zájemce o studium ve SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín. Škola v hodnoceném období rozvíjela spolupráci se všemi významnými skupinami veřejnosti. V odpovídajících firmách vykonávali naši žáci odborný výcvik pod vedením zkušených instruktorů. Došlo k dalšímu nárůstu sponzorů školy a s tím souvisejícího nárůstu objemu finančních prostředků do školní pokladny. Škola pokračovala ve spolupráci s úřadem práce, s odbory Městského úřadu Vsetín, Městskou policií Vsetín, Pedagogicko psychologickou poradnou, výchovnými poradci a školními metodiky prevence SPJ základních škol. Z hlediska veřejného má svůj vliv na život školy i komunální politika, a tak je velmi dobře, že vztahy školy s komunální politikou jsou korektní.

Předpoklad stále silnějšího konkurenčního boje ostatních středních škol o každého žáka bude vyžadovat využití všech rezerv v oblasti propagace a reklamy školy. Škola bude muset nalézat další druhy propagace a reklamy, zvýšit intenzitu sebe prezentace, využít projektové aktivity k prohloubení spolupráce se zaměstnavateli v regionu, zapracovat na interním budování goodwill ze strany pracovníků školy.

3.1.2 Vnitřní podmínky ke vzdělávání

Analýza vnitřních podmínek postihuje charakter vnitřního prostředí školy a mechanismy jejího fungování. Oproti působení na vnější zdroje, které je minimální, jsou vnitřní faktory školou ovlivnitelné.

Na základě analýzy vnějších zdrojů byly formulovány zejména skutečnosti, které mohou školu v malé či větší míře ohrozit nebo jí naopak mohou nabídnout příležitost k rozšiřování aktivit. Analýza vnitřních zdrojů vede spíše k zjištění silných a slabých stránek školy.

Výsledky analýzy vnějších zdrojů mohou být v případě několika škol v regionu v mnoha bodech podobné, avšak hodnocení vnitřních zdrojů by se v případě srovnání škol mělo zásadně lišit. Školy se významně odlišují vzdělávacím programem, personálními, materiálně technickými a ekonomickými podmínkami, tradicí, klimatem, image, kapacitou apod. Tyto momenty pak ovlivňují skutečnost, že při stejných vnějších podmínkách je některá škola úspěšná a jiná má velké problémy.

3.1.2.1 Vzdělávací program školy

Vzdělávací program školy zahrnuje širokou oborovou nabídku poskytující vzdělání s výučním listem i s maturitní zkouškou. O nabízené obory, jejichž průměrný počet se pohybuje každoročně kolem patnácti, byl ve sledovaném hodnotícím období ze strany uchazečů poměrně vysoký zájem, a proto byly aktivní téměř ve všech ročních studiích. Oborovou nabídku školy je tedy možno charakterizovat jako širokou a vzhledem k naplněnosti jednotlivých oborů korespondující s potřebami regionu (viz analýza naplněnosti vyučovaných oborů). Pestrost oborové struktury zahrnující obory strojírenské (automechanik, mechanik-seřizovač, obráběč kovů, provozní technika), interdisciplinární (autotronik), stavební (zedník, tesař, instalatér), dřevozpracující (truhlář), elektrotechnické (elektrikář), zemědělské (opravář zemědělských strojů), potravinářské (cukrář) a obory služeb (kuchař, číšník, podnikání) ovlivňuje vzdělávací program. Jde o program s velmi širokým záběrem, a to především v oblasti

odborností. Vzdělávací program školy byl v hodnoceném období plněn v návaznosti na podmínky a potřeby školy a byl v souladu se státními učebními dokumenty, kterými byly učební plány pro jednotlivé výše uvedené obory vzdělání. Od 1.9.2009 byla počínaje 1.ročníkem zahájena výuka v 10 oborech vzdělání podle nových školních vzdělávacích programů, které škola připravila v návaznosti na státem vydané rámcové vzdělávací programy. Učební plány, které s sebou tyto nové školní vzdělávací programy přinesly, byly stejně jako učební plány vycházející ze státních učebních dokumentů rozpracovány do ročních tematických plánů vyučujícími daných předmětů. Kontrolu souladu školních a státních učebních dokumentů, prováděli vedoucí pracovníci školy ve spolupráci s předsedy předmětových a metodických komisí. Předmětové a metodické komise byly ve školním roce 2009/2010 na základě přechodu na nové ŠVP optimalizovány a jejich struktura změněna do podoby odborných sekcí. Předmětové a metodické komise a odborné sekce se scházely průměrně šedesátkrát ročně v pravidelných intervalech s 93 procentní účastí svých členů. Při realizaci samotného vzdělávání nebyly shledány představiteli předmětových a metodických komisí a odborných sekcí ani vedoucími pracovníky školy žádné závažné nedostatky (viz plány a vyhodnocení kontrolní činnosti, vyhodnocení hospitací, analýza práce PK a MK a odborných sekcí), profil absolventů jednotlivých oborů byl naplňován bezesbýtku. Hlavním cílem byla kvalitní příprava žáků nejen v uvedených oborech studia, ale i v nadstandardních rozšiřujících kurzech. Žáci mohli získat různá osvědčení (např. barman pro žáky oborů kuchař, číšník a cukrář) a profesní licence (svářečské průkazy pro žáky oborů instalatér, elektrikář, automechanik, opravář zemědělských strojů) již během studia. Tímto počínem škola svým absolventům nabídla rozšířený okruh uplatnění na trhu práce. Žáci ve svém hodnocení zařazují nabídku rozšiřujících kurzů mezi silné stránky školy (viz volné výpovědi v hodnocení žáků).

Dalším přetrvávajícím pozitivem jak původního vzdělávacího programu školy, tak i nových školních vzdělávacích programů pro jednotlivé obory vzdělávání, podle kterých se ve škole vyučuje počínaje 1.ročníkem v 10 oborech vzdělávání od 1.9.2009, je efektivní využití disponibilních hodin jednotlivých učebních plánů. U oborů vzdělávání poskytujících vzdělání s výučním listem jde především o posílení dotace vyučovacích hodin profilových odborných předmětů, neboť u těchto oborů škola klade důraz především na kvalitní odbornost svých absolventů. Přínosem je i maximální mezioborové sjednocení hodinové dotace jednotlivých všeobecně vzdělávacích předmětů po ročnicích tak, aby v případě nízkého zájmu o některé z oborů, mohlo dojít ke spojení těchto oborů do jedné třídy. Na základě spojování méně četných oborů do společných tříd, může škola udržet některé obory aktivní, čímž se jí daří alespoň částečně pokrýt požadavky trhu práce. Díky sjednocení hodinových dotací u všeobecně vzdělávacích předmětů zároveň minimalizuje ekonomické dopady studia s nižším počtem zájemců. U oborů vzdělávání poskytujících vzdělání s maturitní zkouškou byly do vzdělávacího programu zařazeny dříve nepovinné a podle nových ŠVP povinné, případně volitelné semináře. Jejich zařazením se podařilo navýšit hodinovou dotaci u předmětů přímo souvisejících s novou maturitní zkouškou jako jsou cizí jazyky, matematika, společenskovední základ a informačně technologický základ.

Za silnou stránku školy je možno považovat výuku prostřednictvím informačně komunikačních technologií. Už v předchozím hodnoceném období byly posíleny hodinové dotace výuky výpočetní techniky a informatiky a bylo permanentně zkvalitňováno personální i technické zázemí. Ve všeobecně vzdělávacích a odborných předmětech došlo k nárůstu využívání prostředků ICT při výuce, a to nejen díky počítačové gramotnosti učitelů, ale i prostřednictvím projektové činnosti pedagogů.

V oblasti realizace vzdělávacího programu má škola i řadu slabých stránek. Tou nejzávažnější je přetrvávající a ekonomickou krizí ještě klesající zájem firem a sociálních partnerů spolupracovat na tvorbě obsahové stránky vzdělávání.

Finanční problematika ve spojení s širokou oborovou strukturou je důvodem nemožnosti zajistit přípravu žáků nejmodernějšími technologiemi. V některých oborech se technologie vyvíjejí tak rychle, že po dvou letech již neodpovídají nejnovějším trendům v daném oboru.

Další slabou stránkou jsou omezené možnosti pro zabudování vhodných nepovinných předmětů do učebních plánů jednotlivých oborů vzdělávání poskytujících vzdělání s výučním listem, a to především z finančních důvodů.

Obraz o úrovni plnění cílů vzdělávání doplňují výsledky realizovaného šetření u žáků a jejich rodičů. Rodiče hodnotili vzdělávací programovou nabídku školy v její teoretické části z 90% jako výbornou a velmi dobrou a z 9% jako dobrou, přičemž hodnocení praktické části bylo ještě příznivější. Žáci hodnotili téměř 60 procenty teoretickou výuku jako výbornou a velmi dobrou a 33 procenty jako dobrou. Praktická výuka byla vyhodnocena ze 70% jako výborná a velmi dobrá a z 20% jako dobrá. Žáci školy jsou tedy z 93% spokojeni s teoretickou částí vzdělávání a z 90% s jeho praktickou částí (viz hodnocení rodičů, viz hodnocení žáků). Zejména z hodnocení samotných žáků vyplývá, že při naplňování vzdělávacího programu školy se najdou ještě oblasti, které je možno zkvalitňovat, což bude úkolem při realizaci nových školních vzdělávacích programů pro jednotlivé obory vzdělávání v následujícím období.

Vzdělávací program školy byl v hodnoceném období plněn v souladu se státními učebními dokumenty, kterými byly učební plány pro jednotlivé obory a od školního roku 2009/2010 rámcové vzdělávací programy. V návaznosti na rámcové vzdělávací programy byla v desíti vyučovaných oborech zahájena výuka dle nových školních vzdělávacích programů. Kontrola souladu školních a státních učebních dokumentů byla zabezpečována vedoucími pracovníky a pracovníky předmětových a metodických sdružení. Při realizaci vzdělávání nebyly zjištěny žádné závažné nedostatky vyjma klesajícího zájmu firem o spolupráci v důsledku ekonomické krize, omezené možnosti zabezpečení moderních učebních pomůcek a zabudování vhodných nepovinných předmětů do výuky v důsledku finanční problematiky.

Vzdělávací program školy lze považovat za jednu ze silných stránek školy, neboť přes drobná, výše uvedená negativa, jde o program se širokým záběrem v oblasti odborností korespondující s potřebami regionálního trhu práce. Průměrný počet každoročně aktivních oborů dosahuje čísla 15, a to díky stabilně vysokému zájmu uchazečů o nabízené učební i studijní obory. Hlavním cílem vzdělávacího programu školy, který se dařilo naplňovat, byla kvalitní příprava žáků v daných oborech. Pozitivem vzdělávacího programu školy bylo využití disponibilních hodin především ve směru dotace profilových odborných předmětů. K navýšení hodinových dotací došlo i u maturitních oborů, a to v předmětech souvisejících s novou maturitní zkouškou. Škola se také snažila i o maximální mezioborové sjednocení hodinových dotací všeobecně vzdělávacích předmětů v jednotlivých ročnících, aby v případě nízkého zájmu o některé z oborů mohlo dojít k jejich spojení do společných tříd a tím je udržet aktivní.

Žáci i jejich rodiče v realizovaném evaluačním šetření uvádějí vysokou míru spokojenosti s úrovní vzdělávání ve škole. Žáci navíc oceňují možnost získávat během studia různé, jejich odbornost rozšiřující, profesní licence a osvědčení.

3.1.2.2 Personální podmínky

Vedení školy si je uvědomuje, že personální podmínky ovlivňují kvalitu vzdělávání žáků, a proto byla i v tomto hodnoceném období věnována pozornost personálnímu plánování, získávání a výběru pracovníků, adaptaci nových a stabilizaci stávajících pracovníků, jejich dalšímu vzdělávání a rozvoji, motivaci, vedení, kontrole, hodnocení a odměňování. Škola má díky Strategickému plánu rozvoje, jehož součástí je i plánování a řízení lidských zdrojů, připraveno řešení personálního zabezpečení práce školy nejen v návaznosti na přirozenou obměnu pracovníků jako jsou např. odchody pracovníků do důchodu, ale i řešení v souvislosti s předpokládaným demografickým vývojem nebo v souvislosti se změnami, které ve škole nastávají v personální oblasti po zahájení výuky podle nových školních vzdělávacích programů. Z provedené analýzy této oblasti vyplývá, že nebude zapotřebí optimalizovat výkon snížením stavu pracovníků, ale bude nutné vyvinout úsilí při získávání nových pracovníků jako náhradu za pedagogy, kteří postupně odcházejí do starobního důchodu. Předpokládaný odhad poklesu počtu žáků školy zatím nenastal. Ve sledovaném období se zvýšil počet žáků v průměru o 52 žáků tj. o 7% oproti předchozímu sledovanému období, a to v souvislosti s posílením zájmu

o řemeslné obory stipendiem, díky vzdělanostní struktuře v regionu, provádění kvalitního náboru a dobrému jménu školy.

Získávání nových, kvalitních pracovníků je jeden z problémů, který nebyl prozatím vyřešen, i když byla využívána databanka zájemců o zaměstnání ve škole, přímé oslovování možných zájemců o místo učitele, spolupráce s úřadem práce, s některými fakultami vysokých škol i inzerce v regionálním tisku atd. Vedení školy má dlouhodobou negativní zkušenost především při obsazování míst kvalifikovaných učitelů pro odborný výcvik. Jednou z hlavních příčin je skutečnost, že plat zdatného odborníka, řemeslníka je nepoměrně vyšší, než plat učitele, který předává své vědomosti a dovednosti žákům. Získávání učitelů s vhodnou aprobační pro teoretické vyučování naráží u zájemců o povolání učitele na jejich preferenci učit na gymnáziu, lyceu nebo alespoň na průmyslové škole nebo obchodní akademii. U těchto typů škol správně zájemci o zaměstnání ve školství předpokládají, že žakovská klientela má větší zájem o teoretickou výuku, než je tomu u žáků v učebních oborech. Z tohoto důvodu byla v hodnoceném období vyvíjena snaha stabilizovat každého nového, schopného pracovníka finančními i morálními motivačními nástroji. Velká pozornost byla věnována mladým pedagogům (viz hodnocení nových pedagogů předsedy PK a MK, vyjádření nových učitelů OV). Dochází ke stárnutí pedagogického sboru, což je odvrácená strana mince dobré úrovně stabilizace stávajících pedagogických pracovníků. Oproti minulému období se posunul věkový průměr pedagogických pracovníků z 43,5 let na 47 let. přičemž byly zastoupeny všechny věkové kategorie, od čerstvých absolventů škol až po pedagogické pracovníky v důchodovém věku. Vyrovnaný pedagogický sbor má škola z hlediska zastoupení obou pohlaví, i když lehce převládají muži.

Významnějším faktorem, než byl věk nebo pohlaví pro posuzování personální úrovně pedagogického sboru ve vztahu ke kvalitě vzdělávání, se jevil aspekt kvalifikovanosti učitelů, i když plně kvalifikovaný pedagog ještě neznamená, že je učitelem kvalitním. Ve Střední odborné škole Josefa Sousedíka Vsetín pracovalo 89% kvalifikovaných pracovníků v porovnání s 85% kvalifikovaností předcházejícího období. Je možno shrnout, že procento kvalifikovaných pedagogů se každoročně zvyšuje a že dlouhodobý plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je prostřednictvím ročních plánů DVPP postupně realizován a naplňován. Odbornou úroveň pedagogického sboru oceňovali ve svém hodnocení žáci známkou 3 a rodiče známkou 2,5 na pětibodové škále hodnocení. Oproti minulému období je hodnocení odborné a osobnostní úrovně učitelů žáky o 0,7 horší. Může jít o zkreslení způsobené rozšířením skupiny respondentů na všechny žáky školy. Předchozími hodnotiteli byli pouze žáci 3. ročníků (viz výsledky dotazníkového šetření pro rodiče a žáky).

Kromě pedagogických pracovníků se na činnosti školy podílejí i nepedagogičtí zaměstnanci. I je lze posuzovat z celé řady hledisek, podle kterých jsme posuzovali pedagogické pracovníky. Nejdůležitějším faktorem při hodnocení nepedagogických pracovníků školy je jejich odborná úroveň. Ve Střední odborné škole Josefa Sousedíka Vsetín splňovali stejně jako v předcházejícím období všichni technicko-hospodářští i provozní pracovníci kvalifikační předpoklady pro výkon pracovní funkce, kterou ve škole zastávají. Škola dosáhla u těchto pracovníků stoprocentní kvalifikovanost. Za sledované období, stejně jako v předcházejících letech, nedošlo u těchto pracovníků k žádným pracovním pochybením, což potvrzují nejen pravidelné kontroly prováděné vedením školy, ale především výsledky mnoha kontrol prováděných vnějšími kontrolními orgány.

Celkově došlo ke zlepšení personálních podmínek v oblasti zvyšující se kvalifikovanosti pracovníků, pracovní spokojenosti, což se odráží ve stabilizaci zaměstnanců v organizaci. Na druhé straně dochází ke stárnutí pedagogického sboru a nedaří se pro školu získávat v plné míře nové, mladé, odborně a osobnostně kvalitní pedagogy. Pokles v hodnocení pedagogického sboru žáky může být způsoben odlišným vzorkem respondentů anebo také únavou stárnoucího pedagogického sboru a jeho rezistencí na nové metody a přístupy ve výchovně vzdělávací práci. Škola musí věnovat v příštím hodnotícím období získávání nových pracovníků zvýšenou pozornost. U stávajících pracovníků bude vedení školy využívat intenzivněji motivačních nástrojů ke zvýšení pracovní výkonnosti. Pozornost bude věnována dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků, a to zejména v oblasti metodické a sociálně psychologické.

3.1.2.3 Materiální, technické a hygienické podmínky

Ve sledovaném období se škola snažila zabezpečit v rámci omezeného rozpočtu co nejkvalitnější materiální, technické a hygienické podmínky pro vzdělávání, pracovní i relaxační činnost učitelů a žáků. Oproti minulému hodnocenému období, ve kterém se realizovaly velké opravy střechy, oken, hygienického zařízení, dovybavení školní jídelny, zateplení pavilonů, byly investice v této oblasti méně výrazné v souvislosti s nedostatečným množstvím rozpočtových finančních prostředků. Přetrvával stav, kdy škola byla tvořena souborem šesti budov, což znamenalo zvýšené náklady na veškeré energie, nejnnutnější opravy a úpravy budov i jejich vnitřního zastarávajícího zařízení. V průběhu tří uplynulých školních roků se zcela nepodařilo sjednotit úroveň jednotlivých součástí školy tak, aby celkově odpovídaly standardním požadavkům na moderní, materiálně technickou základnu pro výuku. Slabou stránkou školy ještě zůstával špatný stav budov na třech odloučených pracovištích. Budovy odloučených pracovišť byly staré a i když odpovídaly podmínkám nutným pro výuku žáků, byl jejich provoz z hlediska energetické náročnosti neekonomický. Šlo o odloučené pracoviště na Bobrkách pro přípravu žáků strojírenských a zemědělských oborů, odloučené pracoviště MEZ na ulici 4.května, kde probíhal odborný výcvik žáků stavebních a strojírenských oborů a odloučené pracoviště Domova mládeže na ulici Na rovině. Vynaloženým úsilím vedení školy došlo postupně k přehodnocení uvedené slabé stránky na silnou, neboť v posledním roce hodnoceného období byla realizována díky projektu ROP Střední Morava stavba dvou nových hal, oprava dvou stávajících hal a připravuje se oprava dalších hal pro odborný výcvik žáků z finanční dotace projektu OP ŽP. Ukončením činnosti Domova mládeže byl koncem školního roku 2008/2009 vyřešen problém nutných oprav staré budovy. Ubytování žáci využili modernějších ubytovacích kapacit SPŠS ve Vsetíně. Silnou stránkou školy byla v tomto hodnoceném období budova odloučeného pracoviště na ulici 4. května, kde probíhá odborný výcvik oboru truhlář, budova odloučeného pracoviště restaurace Bečva vyjma topného systému a budova pro teoretické vyučování. Po dokončení velkých oprav a úprav budovy došlo k dalšímu zkvalitňování materiálně technických podmínek pro výuku. Pro učitele se zřídily další kabinety, které byly postupně vybavovány novým nábytkem a moderní výpočetní technikou, byla zprovozněna sborovna a jednací místnost pro rodiče, na chodbách přibýly desítky šatních skříněk, většina učeben byla vybavena novým žákovským nábytkem odpovídajícím současným ergonomickým požadavkům (viz vyhodnocení monitoringu výšky žáků školy), v devíti učebnách bylo možno v rámci projektové aktivity ESF zabudovat interaktivní tabule a dataprojektory. Pomocí finanční dotace projektu ESF byla vybudována nová odborná učebna metrologie. Nevyhovující topný systém byl vylepšen výměnou termoregulačních ventilů a slunečními kolektory na ohřev teplé vody pro tělocvičnu. Mírné rozdíly mezi jednotlivými součástmi školy přetrvávaly i v oblasti vybavení různými technologiemi, výukovými pomůckami a zařízeními. Běžné požadavky učitelů na zajištění výukových pomůcek, které si pedagogové podávali formou objednacích návrhů, byly plněny průběžně, vždy podle finančních možností školy. Škola disponovala stejně jako v minulém hodnoceném období třemi učebnami vybavenými počítačovou technikou. Tyto učebny byly využívány nejen k výuce výpočetní techniky, ale i k výuce dalších předmětů. Samozřejmostí byla možnost připojení k internetu z jakékoliv školní počítačové stanice. Učitelé využívali při výuce odborných a všeobecně vzdělávacích předmětů i audiovizuální techniku a jiné druhy informačních komunikačních technologií. Úroveň materiálně technického vybavení pro výuku odborného výcviku jednotlivých oborů se od minulého hodnocení příliš nezměnila a byla stále různorodá. Zatímco žáci gastronomických, potravinářského a dřevozpracujícího oboru se připravovali na své budoucí povolání prostřednictvím výuky na moderních, současné trendy kopírujících technologiích a zařízeních, pro žáky stavebních oborů škola žádným výrazně moderním materiálně technickým vybavením nedisponovala, a proto byl odborný výcvik stavebních oborů zaměřen na práci na zakázkách mimo školní dílny. Průměrná byla úroveň i materiálně technického vybavení dílen odborného výcviku u oborů strojírenských vyjma dílen pro automechaniky, které byly vybaveny novými moderními technologiemi včetně diagnostických zařízení. Slabou stránkou školy bylo také technologické vybavení dílen zemědělských oborů. Avšak již na konci tohoto hodnoceného období bylo zřejmé, že se jmenované nedostatky změnil v silné stránky školy, a to úspěšnou realizací projektu

v rámci Regionálního operačního programu. Projekt umožní výstavbou nového regionálního centra odborného vzdělávání výrazně zlepšit podmínky pro odborné vzdělávání ve strojírenských, stavebních, dřevozpracujících a automobilových oborech.

Dalšími silnými stránkami školy, jak vyplynulo z hodnocení žáků, je estetičnost hygienických zařízení, barevného exteriéru školy, vnitřního vybavení pro sportovní vyžití. I když z zhodnocení inventarizace a z výpovědí učitelů a žáků vyplývá vcelku příznivá úroveň materiálně technického a hygienického zázemí (průměrná známka od učitelů na pětibodové stupnici hodnocení je 2,2 a od žáků 2,3), bude nutné i v nadcházejícím období tuto oblast v rámci rozpočtu školy a mimorozpočtových zdrojů neustále zlepšovat, zaměřit se na materiálně technické a hygienické vybavení úseku odborné výuky, na vybavení učebními pomůckami, moderní technikou a technologiemi. Permanentní rozvoj materiálně technických podmínek výuky je jeden z nezbytných předpokladů plnění strategických cílů školy - kvalitně, dle nejmodernějších poznatků a požadavků praxe, osvojením všech potřebných kompetencí připravovat žáky pro úspěšný vstup na trh práce nebo k dalšímu studiu (viz hodnocení učitelů, rodičů a žáků).

V materiálně technické oblasti došlo v hodnoceném období k dalšímu rozvoji. Oproti minulému období zaměřenému na opravy a úpravy exteriérů a interiérů školních budov, v tomto hodnoceném období byla věnována pozornost zkvalitňování didaktických pomůcek, techniky a technologie, výukových materiálů. Hodnocení pracovníků školy, rodičů a žáků vykazuje zlepšení oproti předchozímu hodnocenému stavu. Ve školním roce 2008/2009 byly díky aktivitě vedení školy schváleny projekty podporované EU, které umožní další zkvalitnění věcného prostředí školy.

3.1.2.4 Kvalita pracovního prostředí školy

Kvalitu pracovního prostředí spoluvytváří věcné (materiální a estetické) prostředí, prostředí sociální a organizační. V oblasti věcného prostředí z hlediska jeho estetičnosti bylo snahou školy zlepšit vzhled budov i vnitřního vybavení. Vše bylo odvislé na finančních možnostech, ale i ochotě a snaze svépomocně zkrášlit a zpříjemnit prostory pro vzdělávání ze strany pracovníků školy a žáků. Žáci se podíleli nejen na výzdobě školy svými pracemi a výstupy ze školních a mimoškolních aktivit, ale i na vybavenosti školy výrobky zhotovenými při odborném výcviku. Žáci pod vedením učitelů z praxe prováděli nejrůznější opravy a úpravy vnitřního zařízení školy. Estetické prostředí školy a pořádek hodnotili učitelé známkou 2,7 (viz hodnocení učitelů).

Pro pohodu sociálního prostředí byla podporována myšlenka školy založené na partnerských vztazích mezi všemi účastníky výchovně vzdělávacího procesu. Budování příznivého a bezpečného klimatu je zároveň jeden z důležitých strategických cílů školy. Tento hodnocený aspekt lze považovat za silnou stránku školy. Rovnováha mezi právy a povinnostmi pro všechny aktéry ve škole byla dána naplňováním školního a pracovního řádu. Ve škole fungovaly v jednotlivých třídách třídní samosprávy, které přenášejí vzniklé problémy, náměty nebo připomínky na třídního učitele nebo výchovné poradce. Žáci, rodiče a pedagogové měli po celé hodnocené období k dispozici služby školního poradenského pracoviště pod vedením školního psychologa. Žáci a rodiče mohli využívat pro komunikaci s výchovnými poradci nebo vedením školy schránku důvěry nebo e-mail školy. V celém hodnoceném období byla škola zapojena do programu „Bezpečná škola“ podporovaného Zlínským krajem v rámci prevence sociálně patologických jevů. Ve škole dobře pracovala školská rada a žáci školy byli již tradičně zapojeni do žákovského parlamentu města Vsetína. O dobré úrovni sociálního prostředí vypovídá hodnocení vztahů mezi učiteli, rodiči a žáky navzájem. Učitelé hodnotí komunikaci školy s rodiči známkou 2,1 a rodiče 1,7. Učitelé hodnotí vztahy mezi sebou známkou 2,3. Pedagogové oceňují vztahy mezi nimi a žáky na 2,2, rodiče je vidí na 1,7 a žáci na 2. Žáci hodnotí vztahy ve třídě na 2,2. Rodiče hodnotí pomoc třídního učitele známkou 1,2 a žáci 1,6. Podpora poradenského pracoviště je oceňovaná rodiči známkou 1,6 a žáky známkou chvalitebnou. O dobré úrovni vztahů v třídních kolektivech vypovídají i výsledky Diagnostiky vztahů v třídním kolektivu získané prostřednictvím standardizovaného dotazníku B-3 a realizovaného ve školním poradenském pracovišti u žáků prvních a vycházejících ročníků (viz hodnocení učitelů, rodičů, žáků a výsledky B-3).

V oblasti organizačního prostředí se snaží škola podporovat dobré psychohygienické podmínky a zdravý životní styl. Umožňuje žákům kvalitní školní stravování, dodržování pitného režimu o přestávkách i ve vyučování. Pro uspokojení jejich potřeb je jim k dispozici nejen školní jídelna, ale i bufet a nápojové automaty. Žáci mohou v delších přestávkách opouštět budovu školy a vycházet ven na čerstvý vzduch. Škola vychází rozvrhem, začátkem a koncem vyučování vstříc dojíždějícím žákům, kterých je většina z celkového počtu žáků. Učitelé hodnotí organizaci školy dvojkou, rodiče úroveň stravování 1,9 a časové podmínky dopravy dětí do školy 1,5. Žáci hodnotí obědy ve školní jídelně známkou 2,7 a služby školního bufetu 1,7 (viz hodnocení učitelů, rodičů a žáků).

Kvalita prostředí školy zaznamenala v porovnání s předchozím hodnocením pozitivní posun. Zlepšily se vztahy mezi učiteli, rodiči a žáky i mezi žáky navzájem. Škola vycházela vstříc podnětům rodičů, žáků i vlastních zaměstnanců, podporovala služby školního poradenského pracoviště a školního psychologa pro žáky, rodiče a učitele jako jedna z mála škol ve Zlínském kraji, pokračovala ve vlastním programu prevence rizikového chování žáků, proškolovala systematicky pedagogy v psychosociálních dovednostech v jednání s žáky, s rodiči a s kolegy.

3.1.2.5 Efektivita využívání finančních zdrojů

Škola je příspěvkovou organizací. Hospodařila na základě rozpočtu z prostředků státu a zřizovatele. Čerpání rozpočtu státního i provozního bylo vždy projednáno vedením školy a se zřizovatelem a bylo efektivně využíváno. Z financí poskytovaných rozpočtem bylo možno jako v předchozím období pokrýt základní provoz školy, ovšem pro výrazný rozvoj školy byly tyto prostředky nedostačující. Prostředky ze státního rozpočtu je možno vyhodnotit i nyní jako slabší stránku školy. Finanční problematika školy zůstala spojena s neustálým hledáním nových možností získat finanční prostředky. Provozní prostředky, které škole poskytuje zřizovatel, byly využity na náklady spojené se základním provozem školy. Výše těchto prostředků se ve sledovaném období pohybovala kolem 12 milionů korun českých ročně, což je oproti předchozímu období nárůst financí asi o jeden milion v souvislosti s nárůstem cen energií a služeb. Úhrada služeb spojených s autoškolou a se svářečskou školou byla další položka, která významně zatěžovala v tomto i v předchozím období rozpočet školy. Škola se bude snažit zabezpečit tyto služby žákům i nadále nákupem služeb od vybraných dodavatelů. Rostoucí ceny služeb a energií vedly k hledání úsporných opatření. Podařilo se dokončit zateplování, dílčí instalaci úsporných zdrojů topení, postupnou výměnu termoregulačních ventilů na topení, snížit náklady za telekomunikační služby. Byla zpracována nákladová studie na plynofikaci hlavní budovy školy a nákladová studie na opravu topného systému prostřednictvím stávajícího dodavatele tepla. S velkým množstvím budov byly spojeny i velké náklady na opravy, které byly v objemu zhruba 1 milion korun ročně. Šlo pouze o opravy nejnnutnější. Na ostatní opravy, které škola chtěla realizovat, finanční prostředky ze státního rozpočtu nestačily, a tak je škola hledala v mimorozpočtových zdrojích především v evropských dotacích. Schválené dotace z EU pomohou škole v následujícím období vystavit nové a opravit stávající prostory pro odborný výcvik žáků. Další dotace v rámci projektu ESF umožnily modernizaci výukových materiálů pro žáky využitím ICT. Již nyní můžeme nastartované projektové aktivity označit jako silnou stránku školy. Vedení školy vidí v možnostech čerpání evropských dotací příležitost i pro budoucí rozvoj školy. Ve srovnání s jinými školami Zlínského kraje zůstává Střední odborná škola Josefa Sousedíka Vsetín na jednom z čelních míst v získávání evropských dotací.

Čerpání přímých nákladů, které byly poskytovány MŠMT, probíhalo podle závazných pokynů pro čerpání těchto prostředků. Platy stanovené tabulkově škola ovlivňovat nemohla. Pro zvýšení efektivity výkonu zaměstnanců využívala pohyblivé složky mzdy, a to pouze v některých položkách ve výši poskytnutého limitu. Navýšením rozpočtu v jeho platové složce v rámci Rozvojového programu „Zvýšení nenárokových složek platů a motivačních složek mezd pedagogických pracovníků regionálního školství s ohledem na kvalitu jejich práce“ bylo finanční ohodnocení dobře pracujících pedagogů průkaznější než v minulých letech. Méně přínosnou pro mzdovou politiku školy bylo schválení návrhu MPSV na zvýšení platových tarifů zaměstnanců ve veřejných službách a správě

o 3,5% bez dalších nároků na výdaje státního rozpočtu. I tohoto problému se vedení školy zdárně zhostilo. V oblasti mzdových prostředků se škola opakovaně potýká s problémem víceoborových tříd, které každoročně otevírá v zájmu zachování oborů. O absolventy je zájem na trhu práce, ale počet zájemců o studium některých oborů bývá malý. Víceoborové třídy díky dělené výuce odborných předmětů navyšovaly počet pedagogických pracovníků, kteří v těchto třídách vyučovali, což mělo za následek i vyšší potřebu mzdových prostředků. Vzhledem k tomu, že záměrem školy je zachovat všechny obory studia aktivní, musí se s tímto jevem vyrovnávat.

Poměrně silnou stránkou školy je využívání mimorozpočtových zdrojů. Škola získávala finanční prostředky vlastní činností, na základě produktivní práce žáků v rámci odborného výcviku. Nejvíce se na produktivní práci podíleli žáci oborů služeb, automechanici a žáci stavebních oborů. V dalším období musí dojít ke zlepšení kvality poskytovaných služeb automechaniky. Další finanční prostředky škola získala dobře fungující doplňkovou činností, kde největší objem prostředků přinášela hostinská činnost, nezanedbatelné příjmy měla škola i z pronájmů. Každoročně se navyšující příjem získávala škola sponzorskými dary od rodičovské veřejnosti a především od spolupracujících firem. Na sponzorské dary bude mít v následujícím období nepříznivý vliv ekonomická krize, která pravděpodobně způsobí pokles částky sponzoringu od firem odhadem o 200 000 Kč. Touto částkou v podobě stipendií firmy sponzorovali žáky školy.

Vzhledem k množství finančních prostředků, kterými škola disponuje a jejichž použití je navíc vázáno celou řadou omezení, musí škola dbát na maximální efektivitu využívání těchto finančních zdrojů. Proto se ve Střední odborné škole Josefa Sousedíka Vsetín velmi podrobně plánuje využívání všech finančních prostředků, počínaje velkými investicemi, které jsou důkladně rozebírány na poradách vedení školy a konče drobnými nákupy, jejichž efektivitu zajišťuje systém trojí kontroly prostřednictvím objednacích návrhů.

Finanční zdroje z rozpočtu státu i zřizovatele byly efektivně využívány. Efektivita využívání finančních zdrojů byla zajištěna plánováním, schvalováním z hlediska účelnosti a důslednou kontrolou. Oproti minulému hodnocenému období byly ve sledovaných školních letech využívány finance z rozpočtových a z mimorozpočtových zdrojů především k rozvoji a modernizaci vnitřního věcného, technického a technologického vybavení. Z financí poskytovaných rozpočtem bylo možno pokrýt jen základní provoz školy. Pro výrazný rozvoj školy byly tyto prostředky nedostačující. Prostředky ze státního rozpočtu je možno vyhodnotit jako slabší stránku školy. Silnou stránkou školy je řešení problematiky nedostatku peněz pro rozvoj školy svépomocí nebo mimorozpočtovými zdroji včetně peněz získaných z EU. V rámci projektových činností se podařilo pro školu zajistit významné částky na výstavbu a opravu budov, na vybavení učeben ICT pro žáky a modernizaci výukových materiálů. Mimorozpočtové zdroje získávala škola také prostřednictvím produktivní práce žáků při odborném výcviku, doplňkovou činností, pronájmů a sponzorskými dary.

3.1.2.6 Rozvoj ekonomických zdrojů (projekty, granty)

SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín se snažila v období let 2007 – 2010 zabezpečit nadstandardní ekonomické zdroje pro rozvoj školy prostřednictvím následujících projektů a grantů :

PROJEKT REGIONÁLNÍ CENTRUM ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ VE STROJÍRENSTVÍ A AUTOMOBILOVÉM PRŮMYSLU – ROP Střední Morava (podporovaný EU v prioritní ose 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu) – projekt řešil problematiku zvyšování kvality odborné přípravy v primárním a dalším vzdělávání u strojírenských a automobilních oborů ve Zlínském kraji. Jde o zlepšení podmínek prostřednictvím nově vybudovaných objektů dílen pro odborný výcvik žáků.

PROJEKT INTERREG III.A – projekt zateplování budovy SOŠ, solární ohřev vody

PROJEKT MODERNIZACE VÝUKY VYUŽITÍM ICT (ESF) – projekt řeší nutnou modernizaci některých výukových předmětů využitím ITC. Cílová skupina žáků školy bude vybavena kvalitními znalostmi v souvislosti s vytvořením a poskytnutím inovovaných výukových materiálů.

PROJEKT 3.1 (ESF) v rámci OP RLZ Opatření 3.1 – škola se jako partner předkladatele podílela na dalším vzdělávání učitelů odborných předmětů, odborného výcviku a učitelů praxe. Realizovala vzdělávací moduly ve strojírenství atd. Cílovou skupinou byli pedagogové zúčastněných škol.

PROJEKT ODBORNÝ VÝCVIK 3. TISÍCILETÍ (ESF) – realizátorem projektu je SPŠ Uherský Brod. V projektu jde o zkvalitnění odborné přípravy žáků v rámci odborného výcviku. Do tohoto projektu jsou přímo zapojeni především UOV autooborů a UOV strojírenských oborů. Realizace tohoto projektu přinesla škole vybavení pro výuku diagnostiky motorových vozidel a vybavení pro výuku metrologie.

PROJEKT VIP-KARIÉRA - ŠKOLNÍ PSYCHOLOG (ESF) - škola se zapojila do projektových činností jako partner předkladatele projektu IPPP ČR Praha zřízením školního poradenského pracoviště a vytvořením systému jeho metodické podpory ve škole. Projektové činnosti byly zaměřeny na žáky, rodiče a pedagogy školy. Jejich součástí je integrace žáků s SVP.

PROJEKT RSPV-VIP II. – škola vstoupila do druhé fáze projektu jako partner IPPP ČR Praha. Projektové činnosti řeší žáky s projevy rizikového chování ve spolupráci s rodiči, pedagogy, výchovnými poradci a metodiky prevence SPJ.

PROJEKT MOBILITY - Leonardo da Vinci (vyhlašovatel Zlínský kraj) - škola byla předkladatelem a řešitelem projektu. Projekt zabezpečil odbornou zahraniční stáž studentů oboru kuchař u německé partnerské organizace. Projektovými činnostmi získali studenti odborné a jazykové znalosti.

PROJEKT TECHNICKÝCH SLUŽEB VSETÍN – škola ve spolupráci s úřadem práce realizovala rekvalifikační kurz Dlaždič.

PROJEKT SPJ – BEZPEČNÁ ŠKOLA OČIMA PEDAGOGŮ (vyhlašovatel Zlínský kraj) – vyškolení pedagogů školy v oblasti prevence SPJ.

PROJEKT SPJ – BEZPEČNÁ ŠKOLA OČIMA PEDAGOGŮ II. (vyhlašovatel Zlínský kraj) – vyškolení druhé skupiny pedagogů školy v oblasti prevence SPJ.

PROJEKT EVVO - dle Rámcového vzdělávacího programu vydaného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky EVVO poskytuje žákům znalosti a dovednosti potřebné pro pochopení principu udržitelnosti, podněcuje integrovaný přístup k realitě a ovlivňuje etické vztahy k prostředí. Program zahrnuje přípravu podkladů pro ekologizaci provozu školy a školského zařízení a uplatňování komplexně pojatého environmentálního vzdělávání v jednotlivých vyučovacích předmětech.

Škola je dále partnerem v projektech „Hledáme mladé technické talenty“, „Výuka angličtiny pro učitele a management středních odborných škol“, „Rozšíření výuky moderní automobilové diagnostiky“ a „Energetická efektivita v souvislostech vzdělávání“. Škola se účastní systémového projektu „UNIV II“, a grantových projektů „Projektové řízení pro učitele“, „Vzdělávání řídicích pracovníků škol a školských zařízení“, „Kariérové poradenství“ a „Evaluace školy“.

Vyjmenovaná série projektů umožnila SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín významně rozšířit finanční zdroje pro zlepšení materiálního, technického, estetického a sociálního prostředí školy. Oproti minulému období se finanční dotace z projektových činností pro rozvoj školy významně zvýšily. Tuto oblast lze považovat za velmi silnou stránku školy, neboť celkově byl finanční rozpočet pro činnost školy za sledované období posílen prostřednictvím projektových aktivit o částku vyšší než 70 mil. Kč oproti předchozímu období, kdy finanční částka získaná z projektových aktivit činila necelý 1 mil. Kč.

3.2 Průběh vzdělávání žáků

Ve škole se vyučovalo podle vzdělávacího programu školy, který vycházel ze státních učebních dokumentů. Od 1.9.2009 bylo v 10 oborech vzdělávání počínaje 1.ročníkem zahájeno vzdělávání podle nových školních vzdělávacích programů pro tyto obory vzdělávání, které škola zpracovala na základě státem vydaných rámcových vzdělávacích programů. V duchu těchto dokumentů pak byl naplňován profil absolventů jednotlivých oborů, který byl v souladu s odborným zaměřením školy a s koncepcí rozvoje středních škol.

Průběh, organizace, metody a formy vzdělávání byly určovány pokyny MŠMT, příslušnými směrnicemi MŠMT ČR k organizaci školního roku, dlouhodobým plánem školy a vytyčenými strategickými cíli vztahujícími se k vytváření cílových kompetencí žáků: „kvalitně, dle nejmodernějších poznatků a požadavků praxe, osvojením všech potřebných kompetencí, připravovat žáky pro úspěšný vstup na trh práce nebo k dalšímu studiu, zaměřovat se na odborné znalosti a dovednosti i na jazykovou, matematickou, ekologickou, informační a občanskou gramotnost, na kladný postoj k celoživotnímu vzdělávání.“ Kvalitní příprava žáků byla naplňována nejen v uvedených oborech studia, ale i v nadstandardních rozšiřujících kurzech s cílem zvýšit konkurenceschopnost absolventů školy.

Vedení školy připravovalo v souladu s učebními plány rozvrh hodin pro jednotlivé třídy a vyučující s důrazem na vyváženost struktury hodin ve vztahu k cílům výuky. Tematické plány byly připravovány vyučujícími na začátku školního roku a průběžně vyhodnocovány a koordinovány jednotlivými vyučujícími, vedením školy, metodickým sdružením a předmětovými týmy. Postupovalo se dle organizačního řádu a plánu školního roku, který se dařilo téměř beze zbytku plnit a jehož součástí byl plán kontrolní a hospitační činnosti, plán pedagogických rad a provozních porad, plán vzdělávání učitelů, plán činnosti předmětových, metodických komisí, plán výchovného poradenství, plán prevence sociálně patologických jevů, plán práce školního poradenského pracoviště, plán environmentální výchovy v rámci projektu EVVO.

Žáci a posléze i jejich zákonní zástupci byli v úvodu každého školního roku seznámeni se školním řádem, vnitřním klasifikačním řádem, bezpečností práce, s vyučujícími, vedením školy a pracovníky školního poradenského pracoviště. Školní řád obsahoval práva a povinnosti žáků, zásady chování, vystupování a hodnocení žáků. Rodičům byly umožněny pravidelné třídní schůzky a konzultační hodiny u vyučujících i ve školním poradenském pracovišti stejně jako žákům. Žáci měli možnost po celý školní rok každou středu odpoledne řešit své výukové problémy v rámci stanovených konzultačních hodin s vyučujícími. Tuto službu využívala asi 1/5 žáků a hodnotila její úroveň známkou 2,0 (viz hodnocení žáky).

Vlastní vyučovací proces nebyl narušován žádnými vnějšími vlivy, neboť škola je prostorově soběstačná. Teoretická výuka probíhala v hlavní budově školy, která je po celkové rekonstrukci. V budově školy se nachází vlastní jídelna a tělocvična. Ve sledovaném období se podařilo za pomoci finančních dotací z projektových aktivit EU modernizovat materiálně technické vybavení školy a připravit žákům pro další školní roky výukové materiály s využitím informačně komunikačních technologií. Úroveň vybavenosti školy informačně komunikačními technologiemi je možno zařadit mezi silné stránky školy. Škola splňuje standard MŠMT na vybavení ICT – žákům je k dispozici 68 počítačů, 13 učeben je vybaveno dataprojektorem a 6 učeben interaktivními tabulemi. Všechny počítače jsou připojeny k internetu a žáci mají přístup k počítačům v počítačových učebnách v průběhu vyučování i mimo něj. Počítačová technika a internet jsou běžnými pomocníky všech učitelů a postupně pronikají do procesu výuky a zvyšují jeho efektivitu (viz analýza využívání PC, viz zhodnocení inventarizace).

Odborný výcvik probíhal na jednotlivých odloučených pracovištích školy. Škola disponovala velmi dobře vybavenými odloučenými pracovišti pro žáky dřevozpracujících oborů, potravinářských oborů a oborů služeb a solidně vybavenými odloučenými pracovišti pro strojírenské, zemědělské, stavební a elektrotechnické obory. Slabou stránkou zůstává velká vzdálenost mezi jednotlivými odloučenými pracovišti. To způsobuje poměrně vysokou náročnost na organizaci práce, kooperaci a kontrolu činností odborného výcviku. Silnou stránkou školy v rámci odborného výcviku byla snaha maximálně využívat možností zajištění praxe žáků na instruktorských pracovištích u firem ve vsetínském regionu. Ve školním roce 2007/2008 tak škola spolupracovala s 65 smluvními pracovišti, v roce 2008/2009 s 88 a v roce 2009/2010 se 130 smluvními pracovišti. V porovnání s předchozím hodnoceným obdobím se jednalo o nárůst více než 50%.

Škola se snažila promyšleně propojovat teoretickou výuku s praxí. Provázanost teoretického vyučování s odborným výcvikem zajišťovali po stránce organizační zástupci ředitele a z hlediska obsahu a metod výuky předmětové a metodické týmy.

Všem oborům vyučovala škola pouze denní formou studia, přičemž u oborů vzdělávání poskytujících vzdělání s výučním listem, docházelo vždy po týdnu k pravidelnému střídání teoretického vyučování a odborného výcviku. U oborů vzdělávání poskytujících vzdělání s maturitní zkouškou absolvovali žáci v 1. a 2. ročníku každý týden 4 dny teoretického vyučování a 1 den odborného výcviku, ve 3. a 4. ročníku pak týdně 3 dny teorie a 2 dny praxe.

Z pravidelných hospitací vyplývá, že učitelé při výuce dbali na návaznost učiva na učební osnovy. Návaznost učiva v daném ročníku a předmětu byla koordinována předmětovými a metodickými týmy. I když i v tomto hodnoceném období nebyly používány styly učení příliš aktivizující vzhledem k žákům a převládala frontální výuka založená na metodě výkladu, přesto lze zaznamenat kvalitativní posun oproti minulému hodnocení, a to v rozmanitosti nabízených vyučovacích postupů, jak vyplývá z analýzy hospitací i hodnocení žáků. Hodnocení ze strany vedení školy se zlepšilo v průměru o 0,1 a žáci považují z 32% vyučovací metody za výborné, z 47% za velmi dobré, z 12% za dobré, z 6% za dostatečné a pouze ze 3% za nedostatečné. Příznivější hodnocení souvisí s větším využíváním názorných pomůcek, didaktické techniky, vstupní motivace, komunikace, metody skupinové práce, byla uplatňována zpětná vazba, vzájemná kontrola a hodnocení, bylo podporováno sebehodnocení a přátelská atmosféra ve vyučování. V čtvrtletních intervalech bylo pravidelně učiteli a vedením školy vyhodnocováno vzdělávání žáků. K žákům přistupovali učitelé v rámci možností ve vysoce početných třídách individuálně podle jejich potřeb. Byly zohledňovány žáci se specifickými vzdělávacími potřebami na základě realizované depistáže těchto žáků na počátku školního roku. V odůvodněných případech byly ředitelem školy schvalovány individuální studijní plány. Získané vědomosti a dovednosti žáků byly prověřovány a průběžně vyhodnocovány. Pozitivem byla výraznější snaha učitelů v porovnání s minulým obdobím (viz analýza hospitačních záznamů) efektivně využívat učební pomůcky, didaktickou techniku, rozvíjet komunikativní dovednosti žáků a uplatňovat vstřícný přístup. Inovativnost a používání moderních metod výuky včetně informačních a komunikačních technologií bylo využíváno častěji při výuce odborných předmětů u stavebních a především strojírenských oborů. Slabá stránka školy uváděná v minulém hodnocení, že škola nedisponuje ani jedinou interaktivní tabulí se díky projektovým aktivitám změnila v silnou stránku – škola má k dispozici 6 interaktivních tabulí a tým proškolených pedagogů. V příštím hodnoceném období budou předávány žákům vědomosti s využitím ICT v 30 všeobecně vzdělávacích a odborných předmětech.

Silnou stránkou školy je realizace exkurzí, soutěží, výstav, kulturních a sportovních akcí, které doplňovaly výuku. Běžnou součástí výuky se staly projekty, které probíhají na úrovni tříd (projekt Bezpečná škola), ročníků (sportovně seznamovací kurzy, na nichž participuje program projektu VIP-kariéra a RSPP VIP II., projekt Leonardo da Vinci) i celé školy (projekt EWO, VIP-kariéra a RSPP VIP II., Modernizace výuky prostřednictvím ICT) atd. Škole se poměrně dobře dařilo podporovat samostatnou práci žáků a poskytovat prostor pro talentované a nadané žáky, a to především zajištěním účasti těchto žáků v odborných soutěžích a přehlídkách. Vynikajících úspěchů v této oblasti dosahovali především žáci oborů služeb a gastronomie, speciálně žáci oboru cukrář, kteří každoročně získávají medaile na nejvýznamnějších gastronomických soutěžích, které se v České republice konají. Do odborných soutěží převážně regionálního charakteru se zapojovali žáci ostatních oborů a dosahovali úspěchů.

V oblasti prevence sociálně patologických jevů byla škola dobře hodnocena ČŠI. Velký podíl na tom, že se škole v této oblasti dařilo, měla kromě metodičky prevence sociálně patologických jevů, která připravovala každoročně obsažný minimální preventivní program školy i školní psycholožka. Školní psycholožka byla zároveň metodickou vedoucí školního poradenského pracoviště vytvořeného školou díky úspěšnému projektu VIP-kariéra a RSPP VIP II. Školní poradenské pracoviště vykazovalo dobré výsledky práce při prevenci rizikového chování žáků po celé hodnocené období.

V porovnání s minulým obdobím došlo v přípravě, zajištění, organizaci, metodách, formách, hodnocení, motivaci, komunikaci a klimatu v průběhu vzdělávání žáků ke kvalitativnímu zlepšení. Zásahu na tom má celková stabilizace optimalizovaného subjektu spolu s úsilím o zlepšování materiálních, technických, estetických, organizačních a sociálních podmínek výchovně vzdělávacího procesu s cílem dosáhnout

co nejlepší efektivity učení a vytvořit příznivou atmosféru vztahů. Na celkové klima školy měl významný vliv tým pedagogů. V personální oblasti došlo ke stabilizaci stávajících pracovníků a bylo průběžně získáno 11 nových, kvalitních pedagogů v procesu přirozené obměny pedagogického sboru. Průběh vzdělávání žáků zabezpečeného režimem školy a fungující organizační strukturou hodnotili pedagogové v minulém období známkou 2,5 a vedení školy 2,0. Ve sledovaném období pedagogové oceňují stav organizační struktury školy známkou 2,0 a vedení školy 1,6. Vedení školy se v dalším hodnotícím období zaměří na využívání validnějších a tím i objektivnějších evaluačních nástrojů zjišťujících efektivitu učení a atmosféru školy v procesu vlastního hodnocení školy.

3.3 Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání

Podpora školy žákům vycházela z předpokladu zdravého a bezpečného prostředí ve škole. Škola k naplnění bezpečného a přívětivého klimatu ve škole realizovala již čtvrtým rokem program Komunitní třída, komunitní škola, který rozšiřoval minimální preventivní program školy nejen na prevenci sociálně patologických jevů, ale i na prevenci jakéhokoli rizikového chování žáků. Jedním z hlavních cílů bylo budovat atmosféru založenou na komunitním společenství ve třídách i v celé škole dodržováním dobrých mezilidských vztahů. K tomu si žáci 1. ročníků počátkem každého školního roku vytvářeli třídní ústavy. Žáci hodnotili vzájemné vztahy ve třídě známkou 2,2, vztahy mezi nimi a učiteli 2 v porovnání s minulým hodnocením je zde zlepšení o 0,3. Pedagogové oceňovali vztahy mezi sebou na 2,3 a vztahy mezi učiteli a žáky 2,2. Oproti minulému hodnocení došlo ke zlepšení vzájemných vztahů o 0,5 a vztahů s žáky o 0,2. Vedení školy hodnotilo vzájemné vztahy mezi spolupracovníky stejně jako učitelé známkou 2,3 a vztahy mezi učiteli a žáky stejnou známkou 2,3. V porovnání s předchozím hodnocením se známky v prvním případě zlepšily o 0,2 a u vztahů mezi učiteli a žáky o 0,5 (viz hodnocení žáků, učitelů, vedení školy).

Na programu Komunitní třída, komunitní škola participovalo významnou měrou kromě školního metodika prevence SPJ i školní poradenské pracoviště se školním psychologem zřízené rozhodnutím ředitele školy v roce 2005 v partnerství s Institutem pedagogicko psychologického poradenství ČR a výchovné poradenství zastoupené dvěma výchovnými poradci. Celoroční skupinové aktivity programu Bezpečná škola byly postupně nabízeny všem žákům, pedagogům a formou úvodních besed na počátku každého školního roku i zákonným zástupcům žáků. V rámci školního poradenského pracoviště byly diagnostikovány standardizovaným nástrojem B-3 vztahy v třídních kolektivech. Dosažené výsledky byly celkově vyhodnoceny jako velmi dobré.

Systémovým, komplexním propojením všech podpůrných služeb pro žáky, rodiče a pedagogy získala SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín ocenění za kvalitní preventivní činnost od Zlínského kraje v předchozím hodnoceném období a v roce 2008 uznání od Městského úřadu Vsetín při příležitosti konání mezinárodní konference prevence kriminality mládeže.

Silnou stránkou školy zůstalo stejně jako v minulých školních letech výchovné a kariérové poradenství pro žáky. Poradenské služby pro vycházející ročníky byly zajišťovány prostřednictvím školního poradenského pracoviště především výchovnými poradci a školní psycholožkou ve spolupráci s Úřadem práce ve Vsetíně realizací skupinového programu, jehož přínosem je nácvik dovedností pro vstup na trh práce. Žáci vycházejících ročníků hodnotili program v jednotlivých školních letech přibližně z 90% jako výborný nebo velmi dobrý.

Hlavním cílem ŠPP byl rozvoj služeb pedagogicko-psychologického a kariérového poradenství na úrovni školy. ŠPP vycházelo při své činnosti z navržené koncepce a plánu práce zahrnující systematickou poradenskou podporu vzhledem ke škole a žákům v oblasti vzdělávání, kariérového rozhodování žáků, uplatnění vycházejících absolventů na trhu práce, integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, prevence školní neúspěšnosti a předčasného odchodu žáků ze vzdělávání,

a s tím související prevence sociálně patologických jevů. Je nesmírně obtížné prokázat, zda využití činností ŠPP skutečně přinášelo očekávaný efekt, byť to částečně dokazují zpětné vazby od žáků získané dotazníkovými technikami a metodami. I když respondenti uváděli, že se zlepšila komunikace, vztahy, skupinová atmosféra nebo že ten či onen člen zlepšil některou ze sociálních dovedností, šlo vesměs jen o subjektivní výpovědi, obtížně dokazatelné. Avšak zahraniční i tuzemské zkušenosti škol, ve kterých jsou zařazeny aktivity obdobné činnosti ŠPP mají dlouhodobě zjištěné výsledky, že dochází ke změnám v klimatu třídy i školy, snižuje se agresivita, školní přestupky, projevy šikany, drog, a obecně narůstající absence. Velké pozitivum ŠPP bylo možno vidět v tom, že odborná poradenská služba školního psychologa byla finančně dotována z prostředků ESF, což ve svém důsledku znamená nezatíženost rozpočtu školy, ale i určitou relativní nezávislost a nezaújatost externě nabízeného odborného poradenství. Školním poradenským pracovištěm prošlo opakovaně ročně kolem 170 třídních kolektivů a individuální poradu vyhledalo každý rok asi 190 žáků. Kladné hodnocení programů školního poradenského pracoviště od žáků se zvyšovalo od 82% v minulém hodnoceném období na aktuálních 91%. Pedagogové školy hodnotili na pětibodové škále (od hodnocení výborné po hodnocení nedostatečné) činnost ŠPP z 86% jako výbornou a z 14% jako chvalitebnou. K pokračování činnosti ŠPP se učitelé vyjádřili velmi pozitivně.

Další silnou stránkou v oblasti podpory školy žákům byla široká nabídka mimoškolních aktivit školy, která se zaměřovala především na nabídku zájmových a sportovních kroužků. Nabídka vycházela z reálného zájmu žáků školy, který si škola na začátku každého školního roku ověřovala. Je potěšující, že každý čtvrtý žák školy navštěvoval alespoň jeden z cca 15 nabízených kroužků. Z hlediska počtu žáků zapojených do zájmových útvarů byl nejvyšší zájem především o sportovní kroužky a kroužky zaměřené na zvýšení odbornosti a aktivity v oblasti výpočetní techniky. Prezentace činnosti kroužků uvnitř školy byla oproti minulému období částečně zlepšena fotodokumentací a výstavami prací na nástěnkách (viz zhodnocení nabídky mimoškolní činnosti, viz hodnocení žáků a rodičů). Žáci hodnotí nabídku mimoškolních aktivit známkou 2,3 a úroveň kroužků 2,1 ve srovnání s minulým hodnocením je zde zlepšení o 0,3. Rodiče oceňují nabídku kroužků známkou 2, což je jejich nejpránsnější známka z patnácti hodnocených oblastí života školy.

Žáci měli stejně jako v předchozím období přístup ke všem potřebným informacím. Informace jim byly předávány prostřednictvím třídních učitelů, žákovské nástěnky nebo měli nepřetržitý přístup k počítačům a internetu v době vyučování i mimo ně. K tomu jim sloužily dvě počítačové učebny, které jsou otevřeny denně zhruba 2 hodiny po ukončení vyučovacího dne. Na webových stránkách školy mohli žáci čerpat informace o výuce - <http://www.sosvsetin.cz/>. Své připomínky, dotazy nebo problémy mohli komunikovat na e-mailu: [info@sosvsetin.cz.](mailto:info@sosvsetin.cz), popřípadě využít schránky důvěry, která se pravidelně vybírala a opodstatněné připomínky a stížnosti se bezprostředně řešily na úrovni vedení školy, třídních učitelů, výchovného a pedagogicko-psychologického poradenství podle charakteru vzkazu. Pro kopírování studijních materiálů mohli žáci využívat školní kopírovací zařízení, které se nachází na hlavní chodbě školy.

Slabou stránkou školy byla stále nízká úroveň vybavení školní knihovny a s tím související i její malé využívání. Služby školní žákovské knihovny byly omezeny z důvodu nedostatečného doplňování knižního fondu pro značnou finanční náročnost. Svoji roli však hrál i pokles čtenářských aktivit žáků, což je obecný společenský jev.

Je třeba zmínit i skutečnost, že od školního roku 2003/2004 má SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín zastoupení v dětském parlamentu u města Vsetína a v krajském parlamentu Zlín.

Proces výchovy a vzdělávání v SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín probíhal v hodnoceném období v duchu zásad otevřeného partnerství, což je jeden z hlavních cílů školy v jejím strategickém rozvoji. Znamená to, že škola je přístupná komunikaci a spolupráci nejen ve vztahu ke svým žákům, ale i ve vztazích s rodičovskou veřejností a se všemi sociálními partnery a institucemi, které mají vliv na práci školy a průběh výchovně vzdělávacího procesu.

Přednostním zájmem školy bylo naplnit v přijatelné míře očekávání rodičů, kteří pro dosažení středoškolského vzdělání svých dětí zvolili spolu s nimi SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín a do této školy

je posílali. Ukazatelem úspěšnosti školy byla v tomto směru spokojenost rodičů se školou. 1,7 byl index, známka spokojenosti rodičů s výukou a dalšími službami, které škola jejich dětem poskytovala a nabízela. Index vyjadřuje, že rodiče byli se školou převážně spokojeni. Rodiče nejvíce z jednotlivých hodnotících ukazatelů oceňovali práci třídních učitelů v uspokojování vzdělávacích a výchovných potřeb žáků, výsledky a způsob jednání s vedením školy a rozvrh hodin vzhledem k dopravě žáků do školy a ze školy. Nejméně byli spokojeni s ovlivňováním domácí přípravy žáků školou, s podněcováním zájmu o učení u žáků a nabídkou zájmových kroužků. Dalším vypovídajícím faktorem o spokojenosti rodičů se školou byl stav, že ve sledovaném období nebyly zaznamenány, vyjma jednoho případu (nedostatečného materiálního vybavení pro zdárnou realizaci odborného výcviku autotroniků), žádné závažnější stížnosti nebo připomínky. Ve volných výpovědích realizovaného anonymního dotazníkového šetření u rodičů v posledním čtvrtletí školního roku 2009 se objevovaly podněty a připomínky nejen k výše zmíněné situaci na odborném výcviku, ale i k nedostatečnému vybavení jedné třídy, ke kouření žáků, k jejich agresivitě mezi sebou a směrem k učitelům, k vyučujícímu matematiky. Připomínky týkající se odborného výcviku a vztahů ve třídě byly okamžitě řešeny výchovnými poradci, třídními učiteli a vedením školy.

Škola nabízela rodičům rozmanité formy spolupráce. Spolupráce se uskutečňovala ve dvou rovinách, neformální a organizované. Škola organizovala pro zákonné zástupce zájemců o studium dvakrát v každém roce dny otevřených dveří, o které byl ze strany rodičovské veřejnosti poměrně velký zájem. Obdobnou účast měla i další organizovaná akce – slavnostní vyřazení absolventů. Pro rodiče nastupujících žáků 1. ročníků se počátkem každého školního roku organizovalo skupinové setkání s vedením školy, vyučujícími, s výchovným poradcem a školním psychologem. Rodiče byli formou besedy upozorňováni na hrozící rizika přechodu žáků ze základní školy na školu střední a podněcováni k neformální spolupráci se školou a vyučujícími. Na prvních setkáních byla účast rodičů vysoká, aby se pak s každou další třídní schůzkou snižovala v závislosti na očekávání rodičů, jaké špatné zprávy se o svých dětech budou dozvídat. Rodiče velmi málo využívali nabídku k neformálním, preventivním setkáním s učiteli a často přicházeli do školy až v problémové situaci na základě pozvání třídního učitele k řešení nedostatečného prospěchu, vysoké absence nebo nevhodného chování svého dítěte. Tradičním, organizovaným způsobem spolupráce s rodiči jsou třídní schůzky, které se v SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín konají dvakrát ročně. Vedení školy se v tomto hodnotícím období zvýšeně zaměřovalo na podněcování spolupráce školy a rodičů. V důsledku toho celková účast rodičů na třídních schůzkách v porovnání s předchozím obdobím mírně vzrostla s přetrvávajícím trendem poklesu účasti rodičů na třídních schůzkách ve vyšších ročnících studia žáků. Velmi výrazně v porovnání s předchozím hodnoceným obdobím vzrostla účast rodičů na úvodních třídních schůzkách žáků 1. ročníku, a to o celých 15% (viz analýza třídních schůzek).

Škola soustavně poskytovala zákonným zástupcům potřebné informace písemně, telefonicky, prostřednictvím osobního kontaktu. Snažila se o aktuální informovanost dění ve škole využitím pravidelně aktualizovaných webových stránek <http://www.sosvsetin.cz/>. Rodiče rovněž měli možnost okamžitého kontaktu se školou prostřednictvím e-mailové pošty. Silnou stránkou školy byla možnost setkávání zákonných zástupců žáků s učiteli, výchovnými poradci, metodikem prevence SPJ a školní psychologem v pevně stanovené konzultační hodiny pro žáky a rodiče každou středu. Například měsíční návštěvnost školního poradenského pracoviště a školního psychologa rodiči byla v průměru 8 rodičů za měsíc. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že informovanost a spolupráci školy s rodiči oceňují rodiče známkou 1,7. Pouze 12 rodičů z 356 dotazovaných ji považovalo jen za dostatečnou až nedostatečnou. Spokojenost učitelů se spoluprací s rodiči měla známku 2 a od vedení školy dostala spolupráce s rodiči známku 1,7. Uvedená ocenění jsou vyšší než tomu bylo v předcházejícím hodnotícím období, kdy učitelé hodnotili známku 2,4 a vedení školy 2,0.

V souladu se zákonem č.561/2004 Sb. byla k 1.lednu 2006 ustavena školská rada jako poradní orgán školy. V minulém i současném hodnoceném období se scházela vždy dvakrát ročně.

Škola dále velmi úzce spolupracovala s Institutem pedagogicko psychologického poradenství ČR Praha, s pedagogicko psychologickými poradnami, s SPC, s úřadem práce, se sociálním odborem

městského úřadu, s Policií ČR, s partnerskými školami Zlínského kraje, s podprahovým centrem Archa, s Technickými službami Vsetín atd. V oblasti zahraniční spolupráce byly navázány a udržovány vztahy se školou podobného zaměření v Rakousku, se vzdělávací agenturou v Chemnitz v Německu pro umožnění odborné stáže studentů oboru kuchař a nově s partnerskou školou ze slovenských Levic. Vzhledem k odbornému charakteru školy byl žádoucí rozvoj spolupráce s firmami. Střední odborná škola Josefa Sousedíka Vsetín spolupracovala v minulém hodnotícím období s více než 40 firmami, především ze vsetínského regionu. Z toho většina firem byla smluvními pracovišti školy, které pomáhaly škole především se zajištěním odborného výcviku. Tato spolupráce se rozšířila na 50 firem, z nichž zhruba 40 bylo smluvními pracovišti. Asi 10 firem se aktivně zapojilo do tvorby obsahu vzdělávacího programu školy. Dalším konkrétním příkladem byla spolupráce s firmou Bonavia při ekologické likvidaci starých motorových vozidel.

Velmi dobré vztahy měla Střední odborná škola Josefa Sousedíka Vsetín s ostatními vsetínskými středními školami, se školami základními a v neposlední řadě se svým zřizovatelem Zlínským krajem se sídlem ve Zlíně.

Oblast podpory školy žákům lze vyhodnotit za velmi silnou stránku školy, neboť ve škole byl vytvořen dobře fungující výchovný a pedagogicko psychologický poradenský systém, který se podílel na vytváření bezpečné a přátelské atmosféry ve škole. Byly realizovány dlouhodobé a systematické programy pro nastupující i vycházející žáky, jejichž výsledkem byla minimálně znalost žáků a rodičů, na koho se ve škole obrátit v případě problémů nebo potřeby rady. Uskutečnily se vzdělávací programy pro učitele a besedy pro rodiče zaměřené na prevenci rizikového chování žáků, které vede k předčasnému odchodu z primárního vzdělávání. Vztahy mezi jednotlivými aktéry výchovně vzdělávacího procesu byly na dobré úrovni. Vztahy mezi školou a sociálními partnery nebo školou a zřizovatelem či školou a školskou radou možno označit jako velmi dobré. Přístup žáků a rodičů k informacím i jejich přenosu byl zcela bezproblémový. Jako nejvýznamnější kulturní mezeru mezi skutečným a žádoucím stavem považuje vedení školy a pedagogové spolupráci s rodiči v oblasti předcházení neprospěchu žáků, a to ruku v ruce s vysokou a podezřelou absencí i s jinými projevy rizikového chování žáků.

3.4 Výsledky vzdělávání žáků

Výsledky prospěchu a výchovy žáků byly sledovány efektivním systémem, který zahrnuje čtvrtletní hodnocení všech tříd a žáků na pedagogických radách, pololetně statisticky zpracované výsledky vzdělávání žáků doplněné podrobnou analýzou výsledků vzdělávání ve vztahu k předcházejícím obdobím. Se studijními výsledky byli žáci průběžně seznamováni a nejméně v čtvrtletních obdobích i jejich zákonní zástupci. Třídní učitelé bezprostředně po čtvrtletním hodnocení konzultovali osobně slabý prospěch nebo problematické chování žáků s rodiči často ve spolupráci s výchovnými poradci, metodikem prevence SPJ a školním psychologem. Zákonní zástupci byli s informovaností o výsledcích vzdělávání svých dětí z 90% spokojeni. Práci třídních učitelů při uspokojování potřeb žáků oceňovalo bezmála 100% rodičů, celkovou pomoc vyučujících ve vztahu k žákům a jejich studijním výsledkům 89% rodičů a činnost poradenských služeb školy 87% dotázaných rodičů. Rodiče byli z 80% přesvědčeni, že si jejich dítě vybralo správný učební či studijní obor (viz hodnocení rodičů). Také hodnocení výsledků vzdělávání od žáků a absolventů školy bylo převážně pozitivní. Žáci hodnotili celkovou úroveň teoretické výuky známkou 2,4 (v porovnání s minulým hodnoceným obdobím se jedná o zlepšení o 0,2) a odborného výcviku známkou 2,0 (v porovnání s minulým hodnoceným obdobím se jedná o zlepšení o 0,3). Pomoc třídních učitelů ocenili známkou 1,6 a školního poradenského pracoviště včetně výchovných poradců známkou 2,0. Výsledky dotazníkového šetření u vybraných všeobecně vzdělávacích a odborných předmětů ukazují, že žákům je učivo z 84% srozumitelné, 79% žáků si myslí, že předávané poznatky jsou moderní a 83% žáků je přesvědčeno, že je využijí

v praxi. Polovina žáků vnímá uplatnění ICT ve výuce a žáci jsou spokojeni s formami a metodami uplatňovanými učiteli ve vyučování (91% žáků). Oblíbenost jednotlivých vyučovacích předmětů byla v přímé závislosti na oblíbenosti pedagogů, kteří tyto předměty vyučovali. Důkazem toho je, že zároveň oblíbené i neoblíbené byly dle volných výpovědí žáků v anonymních dotaznících a uskutečněných rozhovorech předměty matematika, práce s počítačem, fyzika a cizí jazyky (viz vyhodnocení úrovně některých vyučovacích předmětů žáky). Absolventi hodnotili pomocí pětibodové škály od 1 (výborný) až po 5 (nedostatečný) získané kompetence pro práci a studium v oblasti: odborného výcviku s výslednou známkou 1,7, v oblasti teoretické výuky - odborné předměty s výslednou známkou 1,9, v teoretické výuce - všeobecně vzdělávací předměty s výslednou známkou 2,3, cizích jazyků s výslednou známkou 2,9, práce na PC s výslednou známkou 2,6, celkové orientace v oboru s výslednou známkou 2. Celkové průměrné ohodnocení získaných kompetencí v SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín bylo z pohledu absolventů chvalitebné - 2,2 (viz hodnocení absolventů). Přestože dílčí hodnocení výsledků vzdělávání od žáků, absolventů školy a rodičů byla velmi dobrá, ukazuje dlouhodobá analýza prospěchu na zhoršující se trend z průměrného prospěchu 2,46 na 2,57 za hodnotící období, a to i přesto, že se zlepšila docházka žáků – průměrná absence žáků klesla o 6 hodin na jednoho žáka. Oproti minulému období se snížilo procento neprospívajících a neklasifikovaných žáků a stabilizoval se počet žáků s vyznamenáním. V pololetí a na konci školního roku konali neprospívající žáci zkoušky z odložené klasifikace nebo opravné zkoušky. Jejich počet byl při srovnání s jinými středními školami sice vyšší, ale úspěšnost žáků u zkoušek byla téměř sto procentní. Institut komisionálního přezkoušení na žádost žáka nebo jeho zákonného zástupce byl využit ojediněle. Procento žáků, kteří během roku zanechalo studium především z prospěchových důvodů se snížilo z 9,9% na 7,0. Nejhorší prospěch a nejčastější předčasné ukončení studia se objevuje dlouhodobě u žáků 1. ročníků v závislosti na rizicích přechodu žáků ze základní školy na střední školu. Důvodem neprospěchu žáků nebyla nadměrná obtížnost studia

(většina absolventů považovala studium v SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín za průměrně náročné), ale spíše nízké studijní předpoklady a nevhodné studijní návyky žáků v kombinaci s méně podnětným rodinným prostředím a rodiči nespolupracujícími se školou. V porovnání s předchozím hodnoceným obdobím se celková úroveň žáků ve vstupních testech konaných u 1. ročníků počátkem každého nového školního roku zhoršila asi o 0,1, což koresponduje s celkově zhoršeným průměrným prospěchem žáků celé školy. Zlepšení v jednotlivých předmětech sledovaných vstupními testy v průběhu let je patrné v anglickém jazyce a zhoršení znalostí žáků bylo zaznamenáno v matematice. Výsledky analýzy jsou v souladu s mezinárodním výzkumem TIMSS z roku 2007 i s domácími výzkumy společnosti SCIO (projekt KEA – Komplexní evaluační analýza, a Stonožka). Koncem roku 2008 bylo zveřejněno mezinárodní srovnání znalostí žáků a podle něj se čeští školáci zhoršili nejvíc ze všech zemí. Špatná situace se netýká jen matematiky, ale obecně všech předmětů. Důvodem může být skutečnost, že se podceňuje úloha čtenářské gramotnosti, paměti, probíraná látka se dostatečně neprocvičuje, žáci nemají motivaci se učit, chtějí si užít, učitelé neumí pracovat s doporučenými metodami jako jsou například práce ve skupinkách. Učitelé sice vymýšlí projekty, aby žáky zaujali, ale zábavné metody mnohdy vedou k neúměrnému zjednodušení poznatků, žákům chybí dostatečná motivace k učení (viz analýza vstupních testů žáků 1. ročníků).

SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín není typ výběrové školy, a proto si vybírá pouze žáky do maturitních oborů na základě prospěchových výsledků a nově i přijímacích zkoušek. Obecným specifickým zájmem a studium ve SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín je jejich zaměřenost na praktické činnosti. Z toho vyplývá menší vztah k teoretickému vzdělávání a orientovanost na praktickou část výuky, ve které žáci již tradičně dosahují mnohem lepších výsledků hodnocení než v teoretickém vyučování. Většina žáků přicházejících do 1. ročníku v menší či větší míře řešila už na základní škole slabší prospěch a asi 1/3 z nich měla i výchovné problémy. Do učebních oborů se hlásí žáci s horším prospěchem na základní škole i žáci ze speciálních tříd.

Z celkového počtu žáků školy je registrováno na základě depistáže 17% žáků ohrožených rizikovým chováním (slabý prospěch, vysoká absence, ohroženost sociálně patologickými jevy), 12,5% žáků

s vývojovými poruchami učení, průměrně 2 žáci z každé třídy jsou v péči sociálních pracovníků již od ZŠ. Z této skutečnosti vyplývají specifika i rizika – žáci jsou ve větší míře ohroženi školním neprospěchem a z něj vyplývající tendencí k předčasnému ukončení školní docházky, mají sklon ke školní agresi, záškoláctví a jiným negativním jevům. Škola podporovala žáky se speciálními vzdělávacími potřebami formou individuálního přístupu zabezpečeného všemi vyučujícími. Ředitel školy zřídil prostřednictvím projektu VIP-Kariéra a RSPP-VIP II. v partnerské spolupráci s Institutem pedagogicko psychologického poradenství ČR školní poradenské pracoviště a funkci školního psychologa, v jehož programové nabídce byla jako jeden z hlavních úkolů podpora žáků s SVP při vzdělávacích, výchovných a osobnostních problémech. V odůvodněných případech byly žákům schvalovány individuální plány studia (viz analýza depistáže).

Absence žáků měla oproti předchozímu období klesající trend a neomluvená absence ve sledovaném období také výrazně poklesla. Z dat o absenci žáků a jejich prospěchu je patrné, že zvyšující se absence není přímo úměrná zhoršujícímu se prospěchu všech žáků, avšak u některých jedinců je prvním krokem k slabému prospěchu nebo k předčasnému ukončení studia. V průběhu školního roku bylo přijato ke studiu dosti žáků, kteří z různých důvodů ukončili studium na jiných středních školách. Počet takto přijatých žáků byl již několik let přibližně stejný a je srovnatelný se školami podobného typu. Počet pochval dosahoval v prvním roce hodnoceného období výrazný nárůst v porovnání s předchozími školními roky, ale ve druhém roce hodnocení již poklesl. U trestů došlo k nárůstu oproti minulým školním rokům, avšak byla zachována míra pochval a trestů ve prospěch pozitivní motivace (viz analýza výsledků klasifikačních porad).

Maturitní zkoušky u oborů vzdělání poskytujících vzdělání s maturitní zkouškou a závěrečné zkoušky u oborů vzdělání poskytujících vzdělání s výučním listem se ve Střední odborné škole Josefa Sousedíka Vsetín konaly v souladu s příslušnými právními předpisy. Samotný průběh maturitních i závěrečných zkoušek byl standardní. Počet žáků, kteří se z prospěchových či jiných důvodů nemohli zúčastnit prvního řádného termínu zkoušek byl ve srovnání s jinými středními odbornými školami vyšší, avšak oproti minulému hodnocenému období se snížil počet žáků nekonajících závěrečné nebo maturitní zkoušky v řádném termínu o 1,6%. Výsledky jednotlivých žáků u zkoušek vždy neodpovídaly studijním výsledkům, kterých dosahovali v průběhu studia, ve smyslu lepších i horších výkonů. U maturitních i závěrečných zkoušek pokračoval trend velmi dobrých průměrných výsledků, přičemž bylo výborně připraveno kolem 20% žáků stejně jako v předchozích letech. Zodpovědnou přípravu na závěrečné zkoušky posuzovali kromě pedagogů i odborníci z praxe a byl to jeden z bodů, s nímž byli tito externí hodnotitelé spokojeni. Celkové hodnocení závěrečných zkoušek od odborníků praxe bylo velmi dobré – hodnotili známkou 2,2. Počet neprospívajících žáků se snížil o 0,5%.

Škola se již od školního roku 2003/2004 snaží své žáky připravit na novou maturitní zkoušku. Od školního roku 2004/2005 se konaly v rámci této přípravy srovnávacích vědomostní testy u všech maturitních tříd. Celkové srovnání výsledků maturitních tříd v jejich šanci úspěšně zvládnout maturitu vykazovalo postupné mírné zvyšování počtu budoucích úspěšných maturantů. V předchozím hodnoceném období činila průměrná úspěšnost žáků u srovnávacích maturitních testů CERMAT 41,1%, přičemž ve školním roce 2009/2010 46,6%. Budoucí maturanti byli ještě úspěšnější ve školních kolech v testování úspěšnosti u maturitní zkoušky v porovnání se srovnávacími republikovými testy CERMAT. Tato skutečnost vede k zamyšlení, zda přece jen nároky kladené školou na maturanty nejsou podhodnocené (viz analýza celkového srovnání výsledků vycházejících ročníků maturitních tříd – CERMAT, SCIO, školní kolo).

Efektivní přípravě na novou maturitní zkoušku bránily neustálé změny v pojetí i organizaci nové maturitní zkoušky. Představu o úspěšnosti žáků SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín v připravenosti na novou maturitní zkoušku ve srovnání s jinými školami v České republice získala škola pomocí srovnávacích testů CERMAT v roce 2004/2005, 2005/2006, 2006/2007, přičemž úspěšnost žáků se postupně snižovala. Nejhorších výsledků dosáhli žáci v cizích jazycích a nejlepších v občanském základu.

Jedním z mála hledisek, podle kterých mohou střední odborné školy srovnávat úroveň vzdělávání žáků, jsou výsledky v odborných soutěžích, neboť každá škola vysílá do takových soutěží své nejúspěšnější

žáky. Střední odborná škola Josefa Sousedíka Vsetín klade na účast zejména v odborných soutěžích a přehlídkách velký důraz, což se projevuje nejen v množství soutěží a v počtu žáků, kteří se jich účastní, ale i v dosahování výborných výsledků. Počty soutěží, zúčastněných žáků i významných umístění rostly ve sledovaném období v porovnání s předchozími školními roky aritmetickou řadou (viz analýza vývoje účasti a umístění v odborných a sportovních soutěžích).

Jedním z důležitých aspektů hodnocení, který se nepodařilo v předchozím hodnoceném období realizovat, je sledování dalšího vzdělávání a úspěšnosti uplatnění absolventů v pracovním životě. Ze statistických dat Úřadu práce ve Vsetíně je zřejmé, že absolventi školy měli ve sledovaném období dobrou uplatnitelnost na trhu práce. Pouze několik absolventů setrvalo dlouhodobě v nezaměstnanosti. Zjištěné údaje byly v souladu se závěry naší analýzy dotazníkového šetření u absolventů školy. Z odpovědí absolventů školy vyplynulo, že 33,9 % dále pokračovalo ve vzdělávání v nástavbovém studiu nebo na vysoké škole, 39,3% pracovalo v rámci vystudovaného oboru, 23,2% absolventů se uplatnilo pracovním v jiném oboru, 1,8% studovalo a současně pracovalo a pouze jeden absolvent uvedl, že je v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání. Polovina absolventů získala pracovní uplatnění vlastní aktivitou, 22,2% pomocí rodičů a známých, 13,8% díky předchozí praxi, 5,6% již během studia a jeden absolvent pomocí úřadu práce, jeden absolvent nabídkou v inzerci v tisku a jeden na internetu. Z údajů je zřejmé, že nejdůležitějším zdrojem v úspěšné orientaci na trhu práce s výsledným získáním volného pracovního místa byla pro absolventy jejich vlastní iniciativa. Absolventi oceňovali dostatečnost získaných znalostí a praktických dovedností pro práci a studium. Jednoznačný nedostatek kompetencí uvedl 1 absolvent, 5 bývalým žákům se spíše kompetencí pro život a práci nedostávalo. Dobrou vybavenost pro práci a studium uvádělo 26,8% absolventů a o tom, že jsou spíše vybaveni než nevybaveni je přesvědčena většina dotázaných - 62,5%. Závěry dotazníkového šetření budou významným podnětem při realizaci školních vzdělávacích programů v budoucím období.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků pedagogy bylo průměrné (učitelé hodnotili známkou 2,8), avšak od příštího období očekávají zlepšení výsledků v hodnotách dobrého průměru. Ještě větší pedagogický optimismus byl vyjádřen vedením školy, které současný stav hodnotí známkou 2,7 a očekává zlepšení výsledků vzdělávání až na známku 2,1.

Výsledky vzdělávání žáků korespondují s výsledky vzdělávání v českém školství. Ve středních odborných školách více než v jiných typech škol se projevuje malá motivovanost žáků ke získávání vědomostí, ale přesto nelze považovat tuto oblast za slabou stránku školy vyjma dosaženého prospěchu žáků v teoretickém vyučování. Vysoké procento úspěšnosti závěrečných a maturitních zkoušek, rukodělná zručnost, úspěchy v soutěžích, schopnost prosadit se na trhu práce, postupně prohlubovaný kladný vztah k dalšímu vzdělávání, to je příležitost pro pedagogy školy, jak si uchovat pedagogický optimismus. Učitelé museli vynaložit mnoho sil, energie a umu, aby udrželi v primárním vzdělávání co nejvíce žáků a zdárně je dovedli k závěrečným a maturitním zkouškám v každoročně se opakující situaci, kdy učební a studijní obory v SOŠ si volí většinou ti absolventi základních škol, kteří byli dlouhodobě v teoretických znalostech hodnoceni základní školou v rozpětí hodnotící stupnice dobrý – dostatečný – nedostatečný. V této souvislosti není divu, že jejich motivace k učení, k dalšímu poznávání a ke školní docházce vůbec je velmi nízká. V rámci přijímacího řízení probíhaly rozhovory se zájemci o vzdělávání ve SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín a častou odpovědí na otázku, proč si vybrali daný obor bylo, že proto, aby se nemuseli učit. Žáky, spíše než osvojování a používání složitých myšlenkových operací, zajímá všechno, co je spojeno s praktickým využitím v budoucím povolání. Jako cesta zlepšování výsledků vzdělávání žáků se jeví rozvoj kompetencí spojených s prací a s reálným životem včetně kompetencí sociálních, úzká spolupráce s rodiči a vytváření kladných vztahů mezi žáky a vyučujícími.

3.5 Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

Řízení školy a výchovně vzdělávacího procesu bylo založeno na participativním stylu řízení, na vedení lidí spoluprací. Učitelé hodnotili převládající styly řízení ve vztahu k lidem známkou 2,7 oproti minulému hodnocení 3,1, což ukazuje na další rozvoj týmové spolupráce ve škole. U vedoucích pracovníků dosáhla tato oblast ještě příznivějšího ocenění. Vedoucí pracovníci byli přesvědčeni, že poskytují na vyjádření názoru větší prostor (známka 2,1), než jak uvádějí podřízení pracovníci. Obdobná diskrepance se objevila také v minulém hodnocení. Řízení školy se opíralo o organizační řád, organizační strukturu a školní řád, tedy o vnitřní dokumenty, které definují strukturu organizace, povinnosti a pravomoc jednotlivých řídicích a řadových pracovníků, práva a povinnosti žáků. Realizovaný způsob řízení s vhodně delegovanými pravomocemi vedoucím pracovníkům, účelná organizační struktura, kvalitní a efektivní školní řád a účelný rozvrh hodin umožnily efektivní vedení školy, zajišťovaly plynulý chod všech jejích úseků a měly většinou i příznivý dopad na výchovně vzdělávací proces. Režim školy a organizační strukturu ve škole, která procházela v předchozím období ještě procesem stabilizace po sloučení tří subjektů, lze v tomto hodnotícím období považovat za silnou stránku, což dokládá sebehodnocení vedoucích pracovníků a řadových učitelů. Učitelé hodnotili režim školy jako dobrý a organizační strukturu považovali za fungující (známka 2,0), vedoucí pracovníci oceňují režim školy jako dobře zaběhlý a dodržovaný stejně jako je funkční struktura a delegování pravomocí (známka 1,6). Dokladem velkého pozitivního posunu v této oblasti bylo porovnání s minulým stavem, kdy učitelé hodnotili známkou 2,5 a vedení školy známkou 2,0. Nezastupitelné místo v řídicí práci ředitele školy a vedoucích pracovníků měly porady vedení, porady jednotlivých úseků, zasedání školské rady a pedagogické rady, do jejichž jednání byly zařazovány také připomínky a náměty třídních učitelů, jednotlivých vyučujících a zprostředkovaně žáků. Pedagogická rada pravidelně zasedala a dvakrát ročně se uskutečňovala schůzka školské rady. V rámci organizačního systému zastávaly ustavené předmětové a metodické orgány svou funkci při organizování a částečně i kontrole průběhu vzdělávacího procesu. Svou úlohu plnily také při poskytování odborné a metodické pomoci začínajícím učitelům i při žádoucí výměně didakticko-metodických zkušeností, např. prostřednictvím vzájemných hospitací. Hospitační činnost prováděná vedoucími pracovníky byla efektivně realizována v rámci systému vedení a kontroly pedagogických pracovníků. Výsledky hospitací byly lepší, než v minulém období (1,45 oproti 1,55) a byly jedním z podkladů pro další rozvoj, motivaci a odměňování učitelů (viz hodnocení učitelů a vedení školy). Kontrolní činnosti ředitele školy a vedoucích pracovníků, jejichž součástí je kontrola vedení pedagogické dokumentace, kontrola kvality výsledků vzdělávání u žáků, kontrola průběhu vzdělávání a využívání progresivních metod u učitelů a kontrola provozu školy (viz analýza výsledků vzdělávání, analýza výsledků hospitací) jsou prováděny dle měsíčního plánu práce, jsou měsíčně a ročně vyhodnocovány. Škola má zpracovanou koncepci svého rozvoje, která se promítá do ročního plánování práce školy; roční plány práce jsou pravidelně vyhodnocovány. Kontrolní systém byl pracovníky školy hodnocen známkou 2,0 a motivační systém 2,7, z čehož vyplývá, že pracovníci více vnímali dohled a méně se cítili podněcování k lepším výsledkům práce, kdežto vedoucí pracovníci posuzovali kontrolu a dohled vyrovnaněji. V porovnání s minulým hodnoceným obdobím došlo v obou kategoriích ke zlepšení.

Personální podmínky vzdělávání byly Českou školní inspekcí hodnoceny v předchozím hodnoceném období, konkrétně v roce 2006 jako standardní, (viz zhodnocení výsledků inspekční činnosti provedené ČŠI), ale od tohoto hodnocení došlo v každém následujícím školním roce k jejich dalšímu zlepšování. Ve školním roce 2007/2008 realizovalo cíle vzdělávacího programu 87 vyučujících, respektive 84,35 přepočtených vyučujících, z nich bylo 13% bez odborné kvalifikace pro výuku na střední škole oproti 14% v předchozím školním roce 2006/2007, ale ve zmíněné době si většina z těchto přepočtených pracovníků studiem doplňovala kvalifikaci. Vedení školy podporovalo profesní růst pedagogických pracovníků, a proto vytvářelo nekvalifikovaným učitelům podmínky pro doplnění kvalifikace studiem na střední nebo vysoké škole.

Pro oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků má škola zpracován Plán DVPP, na základě kterého by škola mohla mít do roku 2010 téměř plně kvalifikovaný pedagogický sbor. Podpora profesionálního růstu pedagogických zaměstnanců je i jedním z dlouhodobých cílů plánu rozvoje školy. Další vzdělávání se snažilo reagovat na aktuální a prioritní potřeby školy s cílem přiblížit personální podmínky optimálnímu (požadovanému) stavu. Škola má díky Strategickému plánu rozvoje připraveno personální řešení práce školy v návaznosti na přirozenou obměnu pracovníků, ale také v souvislosti s předpokládaným vývojem počtu žáků, kteří školu navštěvují. Pedagogický sbor by bylo možné v tomto hodnoceném období označit jako stabilizovaný, odborně a pedagogicky kvalifikovaný, s vyrovnanou věkovou strukturou včetně struktury z hlediska pohlaví. Mezilidské vztahy mezi pracovníky školy a mezi pedagogy a studenty lze označit jako dobré. Zaměstnanci byli celkově vůči škole loajální, nebyl zaznamenán případ, kdy by zaměstnanec odcházel z důvodu nespokojenosti se školou. Zaměstnanci školy vnímali personální politiku školy pro rozvoj pracovníků pozitivně a ocenili ji známkou 1,6 oproti minulému období, kdy hodnotili nakolik škola investuje do dalšího vzdělávání pracovníků známkou 2,1. Vedení školy považovalo ve svém hodnocení naplňování plánu DVPP za méně rychlé, než předpokládalo, a proto hodnotilo známkou 2,0, což je přísnější hodnocení o 0,3, než v předchozím období.

Vedení školy podporovalo zvyšování a rozšiřování odborné, všeobecně vzdělávací, metodické a psychosociální vybavenosti svých zaměstnanců novými poznatky a dovednostmi. Důraz byl také kladen na zvyšování počítačové gramotnosti pedagogického sboru a využívání informačně komunikačních technologií při výuce. V projektu Informační gramotnost, který byl součástí SIPVZ, absolvovalo do roku 2009 kurz základních dovedností práce s počítačem z 92 pedagogů 96,7% pracovníků a kurzy pokročilých dovedností 50% pracovníků. Škola tím vysoce překročila závazné ukazatele stanovené v požadavcích MŠMT na počítačovou gramotnost pedagogických pracovníků škol. V období přípravy na tvorbu školního vzdělávacího programu a novou maturitní zkoušku bylo další vzdělávání pedagogických pracovníků orientováno na vzdělávání v oblastech, které souvisely s přípravou i se samotnou tvorbou ŠVP a problematikou nové maturitní zkoušky. Individuálního vzdělávání v jednotlivých odbornostech se v roce 2008 zúčastnilo 95 pedagogů, v roce 2009 a 2010 pak každý rok okolo 210 pedagogů (v porovnání s předchozím obdobím, kdy za rok 2007 to bylo 125 a za rok 2006 osmdesát čtyři, za rok 2005 třicet osm učitelů), tedy průměrně každý z pedagogických pracovníků více než jednou absolvoval vzdělávací aktivitu. Bilance dalšího vzdělávání byla vysoká, obzvláště v roce 2007, 2009 a 2010, kdy učitelé využívali nabídky dalšího vzdělávání prostřednictvím různých školení a seminářů v rámci projektů EU (viz zhodnocení proškolených pedagogických pracovníků v rámci SIPVZ a zhodnocení výročních zpráv).

Řízení školy, kvalitu personální práce a další vzdělávání pedagogických pracovníků považuje škola za svou silnou stránku.

3.6 Úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

Od roku 2000 realizovala škola svou práci dle dlouhodobých záměrů rozvoje školy, které byly postupně inovovány v souladu s požadavky na moderní vzdělávání. V hodnoceném období korespondoval Strategický plán rozvoje školy s cíli probíhající školské reformy. Během uplynulých let se dařilo naplňovat vizi školy jako instituce nabízející vzdělávací služby co nejširší veřejnosti, usilující o udržení širokého spektra nabídky vyučovaných oborů pro odbornou přípravu žáků a jejich připravenost na práci a život ve společnosti.

Z dlouhodobých, v úvodní kapitole uvedených cílů podporujících naplňování vize se podařilo plnit cíle č. 2 (podíl žáků a rodičů na demokratizaci školy), č. 4 (uskutečňování kutikulární reformy) a č. 8 (zajištění školy lidskými, materiálně technickými a ekonomickými zdroji). V rámci plnění

stanoveného cíle týkajícího se demokratizace školy byla zvýšená pozornost věnována rovnému přístupu žáků ke vzdělání, vytváření bezpečné atmosféry pro komunikaci. Byla ustavena a pravidelně se scházela školská rada. Žáci a rodiče mohli prostřednictvím neformálních skupinových a individuálních setkání s třídními učiteli, výchovnými poradci, metodikem prevence, školním psychologem a všemi pedagogy v rámci stanovených konzultačních hodin, prostřednictvím e-mailové komunikace nebo anonymních dotazníkových šetření vnášet své připomínky, podněty nebo i stížnosti týkající se činnosti školy. Vedení školy spolu s kompetentními pracovníky se jejich potřebami bezprostředně zabývali. Jedním z hlavních úkolů vytvořeného systému poradenských služeb byla péče školního poradenského pracoviště o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Kurikulární reforma byla uskutečňována průběžně dle závazných pokynů MŠMT. Ve školním roce 2008/2009 byla dokončena příprava desíti školních vzdělávacích programů, podle kterých byla od září 2009 zahájena výuka v 10 oborech vzdělávání. Další 2 školní vzdělávací programy byly připravovány ve školním roce 2009/2010 tak, aby podle nich bylo možno vyučovat od září 2010. Zbývající ŠVP pak budou připravovány v následujících letech.

V hodnoceném období došlo k zajištění školy potřebnými zdroji – jednalo se o stabilizaci pedagogického sboru, který byl z hlediska věku a pohlaví vyvážený, ochotný doplňovat si kvalifikaci a dále se odborně, metodicky i osobnostně rozvíjet. Rozvoj lidských zdrojů šel ruku v ruce s materiálně technickou modernizací školy, pro kterou vedení školy efektivně využívalo rozpočtové finanční zdroje podložené zvyšujícím se počtem žáků, ale i zdroje mimorozpočtové. Podařilo se významnou měrou získat finanční prostředky realizací projektových aktivit EU.

Uvedené cíle byly v hodnoceném období kvalitně plněny, avšak i nadále zůstanou důležitými koncepčními směry rozvoje školy. Daří se také průběžně naplňovat dlouhodobé cíle č. 5 (kvalitní příprava žáků pro úspěšný vstup na trh práce nebo k dalšímu studiu a příprava na úspěšné zvládnutí nové maturitní zkoušky), č. 6 (podpora profesionálního růstu pedagogických pracovníků prostřednictvím dalšího vzdělávání a kariérního systému) a č. 7 (systematické budování image školy a vztahů se zákazníky školy, které zůstávají v centru pozornosti i pro další období rozvoje školy).

Během na dlouhou trať je práce na realizaci cílů č. 1 (postupná přeměna transmisivního typu školy v typ konstruktivní) a č. 3 (změna kultury školy, především partnerských vztahů, komunikace a předcházení rizikového chování žáků). I na naplňování těchto obecně formulovaných cílů škola soustavně pracovala a nadále bude v dalším období svého rozvoje pracovat, a to při využívání všech dostupných možností jako je například aktivní účast v projektu EU Zlínského kraje zahájeného na konci hodnoceného období - Zavádění evaluačních nástrojů pro zlepšování kvality ve vzdělávání.

Škola si uvědomuje, že výsledky své práce je nutno prezentovat a dát tak veřejnosti o sobě vědět. Aktuální školní život je možno sledovat průběžně na webových stránkách školy <http://www.sosvsetin.cz/>, které vykazují dobrou návštěvnost. Jedenkrát ročně zpracovává škola výroční zprávu o činnosti školy, na začátku každého školního roku dostávají rodiče nastupujících žáků do ruky podrobné informace o dění ve škole v novém školním roce. O životě školy je možno se dočíst i v regionálním tisku (Nové Valašsko, Vsetínské noviny atd.) a v učitelském tisku (Učitelské noviny). Škola vydává každý rok aktualizovanou brožuru pro budoucí žáky a jejich rodiče, ve které nabízí jednotlivé učební a studijní obory, které se ve škole vyučují a další služby související s výchovně vzdělávacím procesem. Škola organizuje dvakrát ročně dny otevřených dveří pro žáky 9. tříd a jejich rodiče. Z hodnocení rodičů vyplynulo, že škola má dobré jméno ve vsetínském regionu. Žáci školy se prezentují a dosahují významných ocenění na nejrůznějších odborných, sportovních, ale i matematických soutěžích a olympiádách. Se svými výrobky a dovednostmi udivují odbornou i laickou veřejnost na různých akcích a prodejních výstavách. Za velmi významný úspěch považuje škola událost, kdy při návštěvě prezidenta Václava Klause ve Zlínském kraji, která proběhla na jaře roku 2008, se žáci školy podíleli na zajištění rautu pro pana prezidenta v hotelu Lanterna ve Velkých Karlovicích a byli vedením hotelu velmi chváleni. Škola se zveřejňuje i prostřednictvím projektových aktivit. Publicita projektů na webových stránkách školy, v regionálním i celostátním tisku přispívá ke zviditelnění školy na veřejnosti. Projektové aktivity školy jsou nadstandardní v porovnání s jinými

školy ve Zlínském kraji. Jejich hlavním cílem je, stejně jako u doplňkové činnosti a dalších forem zvyšování mimorozpočtových finančních zdrojů, získávat finanční dotace na další rozvoj, modernizaci školy a realizaci školního vzdělávacího programu se všemi jeho kompetencemi, které si mají žáci osvojit a které mnohdy vyžadují kvalitní a finančně náročnou materiálně technickou vybavenost. Škola se v průběhu uplynulých let snažila získat co nejširší okruh spolupracovníků k práci pro školu z řad možných sociálních partnerů a vzhledem k svému odbornému zaměření i z řad zaměstnavatelů. Dopracovala se k široké síti kontaktů přesahující okres Vsetín a dokonce i Českou republiku. Mezi zaměstnavateli získala v hodnoceném období významné finanční sponzory. Roční výsledky práce školy, jejich kvalita a efektivita jsou přehledně a účelně popsány ve výročních zprávách. Vedení školy každoročně vyhodnocuje výsledky práce školy a úroveň plnění zadaných cílů směřujících k rozvoji školy nejen ve spolupráci s vedoucími metodických a předmětových týmů, ale také zprostředkovaně, nejrůznějšími evaluačními metodami se všemi zaměstnanci a žáky školy, rodiči a dalšími partnery. Na základě vyhodnocených zpětných vazeb reviduje strategický plán rozvoje školy. Na dobré výsledky školy a jejich účinnou prezentaci na veřejnosti ukazují mj. i výsledky přijímacích řízení – počet žáků v hodnoceném období neklesl, jak předpokládaly demografické prognózy, ale naopak vzrostl v konkurenčním prostředí středních škol v regionu, což jednoznačně svědčí o dobrém jménu školy. Vrstající počet zájemců o učební a studijní obory v SOS Josefa Sousedíka Vsetín naplňuje základní vizi školy a je zárukou realizace koncepčních záměrů dalšího rozvoje školy ve vztahu k finančnímu rozpočtu. Vedení školy i všichni její zaměstnanci mají dobrou znalost cílů a účastní se na jejich společném plánování a realizaci. V sebehodnocení učitelů je oblast společných cílů hodnocena známkou 2,3 a vedením školy 1,9 oproti minulému hodnocení v předchozím hodnoceném období, kdy učitelé známkovali 2,9 a vedení školy 2,3.

Úroveň výsledků práce školy v jednotlivých hodnocených oblastech vypovídá o tom, že se pracovníci školy pod vedením zkušeného managementu a ve spolupráci s co nejširší škálou sociálních partnerů snaží maximálně využívat všech příležitostí, které se nabízejí, eliminovat vnější hrozby, dále rozvíjet silné stránky a zlepšovat slabé oblasti vnitřního života školy, přičemž škola výsledky své práce posuzuje nejen v souvislosti s vnitřními a vnějšími podmínkami, ale i vzhledem k ekonomickým zdrojům.

Z vnějších podmínek ovlivňoval a bude nadále ovlivňovat výsledky práce školy zejména vývoj počtu žáků končících základní vzdělání, a to v závislosti na klesající demografické křivce. Tento vývoj není příznivý, avšak školu ani pokles žáků na předpokládané 2/3 současného stavu neohrozí zásluhou sloučení s dvěma subjekty v předchozích letech, kdy došlo k navýšení počtu žáků na nadprůměrnou úroveň. Od počtu každoročně získaných žáků se odvíjí množství finančních prostředků, s kterými škola disponuje. Spoléhat pouze na státní rozpočet kapitoly školství by znamenalo, že během několika let dojde ke stagnaci materiálně technického zázemí pro vzdělávání v příslušných učebních a studijních oborech. Škola i nadále musí hledat finance v mimorozpočtových zdrojích a čerpat finanční prostředky z grantů EU. Zkvalitňování materiálně technických podmínek, kvalitní personální zabezpečení vzdělávání, přizpůsobování oborové struktury požadavkům trhu práce, modernizace výuky, prezentace dobrých výsledků vzdělávání široké veřejnosti – to vše vytvářelo dobré jméno školy a předpoklad pro to, že škola obstála v konkurenčním prostředí ostatních středních škol (více viz kapitola 3.1.1 Vnější podmínky).

U vnitřních podmínek vztahujících se k výsledkům práce školy byly využívány silné stránky pro další rozvoj pozitiv a redukovány ty aspekty, se kterými nebyla škola příliš spokojena.

Personální podmínky ve škole kladně determinovaly výsledky vzdělávání díky zvyšující se kvalifikovanosti i celkové pracovní spokojenosti zaměstnanců, což se odráželo v jejich stabilizaci v organizaci. Na druhé straně přinesla stabilizace i stárnutí pedagogického sboru a pro školu, která není mnohdy vnímána mladými pedagogy jako atraktivní svou žakovskou klientelou, to znamenalo nesnadný úkol získávat nové, mladší, odborně a osobnostně kvalitní pedagogy. Únava stárnoucího pedagogického sboru a mnohdy i jeho rezistence na nové metody a přístupy ve výchovně vzdělávací práci mohly způsobit pokles v pozitivním hodnocení pedagogického sboru žáky. Škola musí věnovat v příštím hodnotícím období pozornost personálním otázkám uvnitř pedagogického sboru včetně výběru

vhodných nástrojů řízení a forem dalšího vzdělávání, a to zejména v oblasti metodické a sociálně psychologické.

Materiálně technické podmínky byly podporou pro dobré výsledky práce školy, neboť v hodnoceném období došlo k jejich dalšímu rozvoji. Oproti minulému období zaměřenému na opravy a úpravy exteriérů a interiérů školních budov, v tomto hodnoceném období byla věnována pozornost zkvalitňování didaktických pomůcek, techniky a technologie, výukových materiálů. Ve školním roce 2008/2009 byly díky aktivitě vedení školy schváleny projekty podporované EU, které přispěly k tomuto zkvalitnění věcného prostředí školy. Materiálně technickou oblast však nadále nelze považovat za silnou stránku školy. Řešení modernizace materiálně technického zabezpečení výuky bude i nadále ztíženo tím, že škola ve svých plánech nemůže spoléhat na rozpočtové zdroje, ale musí se zaměřit na získávání finančních prostředků ze zdrojů mimorozpočtových. Výzvou pro školu zůstává realizování projektů podporovaných EU, které budou umožňovat další zkvalitnění věcného prostředí školy.

Kvalita prostředí školy zaznamenala v porovnání s předchozím hodnocením pozitivní posun a kladně ovlivnila ostatní činnosti školy. Zlepšily se vztahy mezi učiteli, rodiči a žáky i mezi žáky navzájem. Škola vycházela vstříc podnětům rodičů, žáků i vlastních zaměstnanců, podporovala služby školního poradenského pracoviště a školního psychologa pro žáky, rodiče a učitele jako jedna z mála škol ve Zlínském kraji. Pokračovala ve vlastním programu prevence rizikového chování žáků, proškolovala systematicky pedagogy v psychosociálních dovednostech v jednání s žáky, s rodiči a s kolegy.

Finanční zdroje byly efektivně využívány pro zabezpečení všech činností školy. Efektivita využívání finančních zdrojů byla zajištěna plánováním, schvalováním z hlediska účelnosti a důslednou kontrolou. Ve sledovaných školních letech byly využívány finance z rozpočtových a z mimorozpočtových zdrojů především k rozvoji a modernizaci vnitřního věcného, technického a technologického vybavení. Z financí poskytovaných rozpočtem bylo možno pokrýt jen základní provoz školy, a proto byl rozpočet nadále řazen ke slabinám školy. Silnou stránkou školy bylo řešení problematiky nedostatku peněz pro rozvoj školy svépomocí nebo mimorozpočtovými zdroji včetně peněz získaných z EU. V rámci projektových činností se podařilo pro školu zajistit významné částky na zahájení výstavby a opravy budov, na vybavení učeben ICT a modernizaci výukových materiálů pro žáky. Tímto se SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín podařilo významně využít finanční zdroje pro zlepšení materiálního, technického, estetického a sociálního pracovního prostředí školy. Mimorozpočtové zdroje získávala škola také zásluhou produktivní práce žáků při odborném výcviku, doplňkovou činností, pronájmy a sponzorskými dary.

4. ZÁVĚRY SEBEHODNOTÍCÍ ZPRÁVY – NÁVRHY OPATŘENÍ KE ZLEPŠENÍ ÚROVNĚ VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení podmínek vzdělávání, všech procesů a činností školy provádí vedení školy v průběhu každého školního roku, aby pak dle vyhlášky č. 15/2005 Sb. ve znění vyhlášky č. 225/2009 Sb. byla na základě těchto dílčích hodnocení zpracována komplexní sebehodnotící zpráva. Vedení školy se pravidelně zamýšlí nad posláním školy, formuluje záměry a strategii školy, personální koncepci, vyhodnocuje efektivitu práce školy a na základě získaných informací v souladu se školskou legislativou inovuje své dlouhodobé plány a cíle. Ředitel spolu s ostatními pracovníky ve vedení školy pozorně sledují demografický vývoj v regionu, vývoj zaměstnanosti, reference o škole, politické, legislativní nebo technologické vlivy, konkurenční prostředí, stav aprobovanosti pedagogického sboru, úroveň informačního systému školy, prospěch žáků, účinnost výchovného poradenství, množství a kvalitu didaktické techniky a pomůcek apod.

Sebehodnotící zpráva, která je součástí dokumentace školy, napomáhá k tomu, aby hodnocení výsledků školy bylo systematické a efektivní. Aby vlastní hodnocení školy nebylo jen formální záležitostí, stává se podkladem pro další diskusi ve sboru, podkladem pro vlastní manažerské rozhodování, zejména pro formulování strategie školy. Sebehodnotící zpráva je také materiálem pro partnery školy, a to včetně žáků, jejich rodičů, pro zřizovatele školy, pro veřejnost. V neposlední řadě je sebehodnotící zpráva předmětem zájmu České školní inspekce, jak se uvádí v kritériích hodnocení škol a školských zařízení pro inspekční činnost.

Z podrobné analýzy výsledků hodnotících aktivit vzešly pro školu a jednotlivé skupiny, které se na vlastním hodnocení školy podílely, níže uvedené návrhy opatření ke zlepšení v dané oblasti. Na základě plnění těchto opatření a závěrů, které z nich vyplynou, pak vedení školy vytvoří spolu s dalšími podklady celkovou strategii školy pro další rozvoj a zlepšení úrovně ve všech oblastech života školy. Závěry vlastního hodnocení školy ovlivní jak strategický plán rozvoje školy, tak i plány střednědobé.

4.1 Návrhy opatření – vedení školy

- 1) Ocenit snahu všech pracovníků o další rozvoj školy ve všech oblastech jejího života, o čemž svědčí výsledky hodnocení u všech skupin respondentů, a to zejména v porovnání s výsledky z minulého evaluačního šetření.
- 2) V personální oblasti zaměřit úsilí nejen na získávání nových, odborně a osobnostně kvalitních pedagogů, ale i na jejich dlouhodobou stabilizaci v organizaci zajištěním co nejoptimálnějších podmínek pro jejich práci. Motivovat a podněcovat stávající členy pedagogického sboru k většímu pedagogickému optimismu.
- 3) Prodiskutovat možnosti zvýšení pedagogického optimismu také v souvislosti s nejhůře hodnocenou položkou ze strany učitelů „Očekávání výsledků vzdělávání“. Rozebrat výsledky respondentů s jednotlivými vedoucími pracovníky. Na základě diskuse s podřízenými se zamyslet nad možnostmi řešení jako je využívání efektivnějších metod při vyučování, zvyšování motivace a zájmu žáků o daný předmět, respektování vstupní znalostní úrovně žáků apod.
- 4) V materiálně technické oblasti nadále usilovat o získávání grantů z ESF pro další zkvalitnění věcného prostředí školy. Nadále co nejefektivněji využívat všechny finanční zdroje.

- 5) V oblasti kvality pracovního prostředí školy dále zlepšovat vztahy mezi vedením školy a učiteli, učiteli navzájem a učiteli a žáky, postupovat jednotně v problematice důsledného dodržování školního řádu, přičemž učitelé by měli být jednoznačně vzorem pro své žáky. Věnovat zvýšenou pozornost respektování osobnosti žáka a jeho věkových zvláštností. Zjistit společně s členy vedení důvody slabé úrovně faktoru „Estetické prostředí a pořádek“, navrhnout a následně realizovat vše, co může vedení školy, ale i zaměstnanci a žáci, udělat pro zlepšení estetické úrovně prostředí ve škole.
- 6) V oblasti vzdělávání žáků zaměřit pozornost na zlepšování metod učení a vytváření jednotného systému hodnocení žáků. Najít s vedoucími úseku teoretického vyučování možné řešení nespokojenosti žáků, ale i rodičů s úrovní zadávání požadavků na domácí přípravu. Položka „Ovlivňování domácí přípravy žáků školou“ dosáhla v hodnocení žáky i rodiči nejhorší průměrnou známku.
- 7) V dalším hodnotícím období využít možnost zavedení objektivnějších a komplexnějších evaluačních nástrojů pro sebehodnocení pedagogů, třídních učitelů. Aktivně se zapojit do projektu Zlínského kraje „Zavádění evaluačních nástrojů pro zlepšování kvality vzdělávání ve Zlínském kraji“ pro zjišťování efektivity učení žáků.
- 8) Usilovat o nalézání dalších forem pro zlepšení spolupráce se zákonnými zástupci žáků zejména v oblasti vysoké absence žáků a slabých výsledků v teoretickém vyučování.
- 9) Zaměřit se v dlouhodobých a střednědobých cílech na další zkvalitňování výuky v aspektech modernizace poznatků, většího využívání soudobých, informačně komunikačních technologií prostřednictvím finančních zdrojů získaných projektovými činnostmi z EU s cílem modernizace obsahu a metod vyučování.
- 10) Systematicky prohlubovat kladnou atmosféru vztahů ve škole i směrem k sociálním partnerům a veřejnosti, a tím vytvářet pozitivní image školy.

4.2 Návrhy opatření – úseky teoretického a praktického vyučování

- 1) Prodiskutovat a získat názory pracovníků úseku teoretického a praktického vyučování na příčiny slabé úrovně u faktoru „Očekávání výsledků vzdělávání“. Společně najít a následně realizovat uvnitř úseku veškeré možnosti ke zlepšení současného stavu v této oblasti života školy.
- 2) Navrhnout a následně realizovat vše, co může vedení školy ve spolupráci s pedagogy udělat pro zlepšení kvalitativní úrovně výše uvedeného faktoru.
- 3) Zamyslet se nad faktem, že žáci a rodiče při hodnocení považovali kvalitu domácí přípravy za nejslabší článek školy. Pokusit se najít příčiny, navrhnout řešení a využít veškerých možností ke zlepšení vnímání této oblasti žáky a rodiči.
- 4) Provést prostřednictvím třídních učitelů ve všech třídách s žáky a zákonnými zástupci podrobné vyhodnocení výsledků hodnocení realizovaného žáky a rodiči, a to v třídnických hodinách a v rámci třídních schůzek včetně rozboru pozitiv a negativ školy. U faktorů, které byly žáky a rodiči hodnoceny nejhůře, umožnit žákům a rodičům předložení námětů pro zlepšení jejich kvalitativní úrovně. Společnými silami se je pak pokusí škola ve spolupráci s rodiči vybrané návrhy realizovat.
- 5) V oblasti kvality pracovního prostředí školy usilovat nejen o zlepšení vztahů mezi sebou navzájem, ale také s žáky, postupovat jednotně v problematice důsledného dodržování školního řádu, chováním být vzorem pro své žáky. Věnovat zvýšenou pozornost respektování osobnosti žáka a jeho věkových zvláštností. Zjistit důvody slabé úrovně faktoru „Estetické

- prostředí a pořádek“, navrhnout a následně realizovat vše, co mohou pedagogové, žáci a vedení školy udělat pro zlepšení estetické úrovně prostředí ve škole.
- 6) V oblasti vzdělávání žáků zaměřit pozornost na zlepšování metod učení a vytváření jednotného systému hodnocení žáků. Aktivně se podílet na snížení nespokojenosti žáků a rodičů s úrovní zadávání požadavků na domácí přípravu - položka „Ovlivňování domácí přípravy žáků školou“.
 - 7) Přístupově vstřícně k zavádění objektivnějších a komplexnějších evaluačních nástrojů pro sebehodnocení pedagogů, třídních učitelů a žáků.
 - 8) Usilovat o nalézání dalších forem pro zlepšení spolupráce se zákonnými zástupci žáků zejména v oblasti vysoké absence žáků a slabých výsledků v teoretickém vyučování.
 - 9) Zkvalitňovat vlastní výuku v aspektech modernizace poznatků včetně většího využívání soudobých, informačně komunikačních technologií s cílem modernizace obsahu a metod vyučování.
 - 10) Systematicky prohlubovat kladnou atmosféru vztahů ve škole i směrem k sociálním partnerům a veřejnosti, a tím vytvářet pozitivní image školy.

4.3 Návrhy opatření – žáci a rodiče

- 1) Zástupci žáků z jednotlivých tříd předloží vedení školy návrhy pro zlepšení kvalitativní úrovně nejhůře hodnocených faktorů ve škole – zlepšení pořádku, estetické úrovně školy, domácí přípravy apod.
- 2) Žáci a rodiče v rámci třídnických hodin a třídních schůzek navrhnou možná řešení, které povedou ke zefektivnění a zkvalitnění faktorů, které jimi byly hodnoceny nejhůře.
- 3) Třídní kolektivy i jednotliví žáci se budou aktivně podílet na zlepšení mezilidských vztahů k sobě navzájem i k pedagogům a celkově na dodržování školního řádu.

Vlastní hodnocení školy bylo projednáno pedagogickou radou dne 1.září 2010.

Mgr. Marek Wandrol
ředitel školy